

Št. 189

**MAREC
2022**

Št. člana_ice društva:

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

PROSTOVOLJNI PRISPEVEK: 1 EUR

Polovico dobi član_ica društva.

KRALJI ULICE

Odgovorni in izvršni urednik:

Jean Nikolič

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Maja Vižintin, Špela Razpotnik

Sodelavci uredništva:

Taubi, Jurij Kunaver, Barbara Jozelj, Žiga Novak, Jasmina Memić,
Špela Blatnik, Diego Menendes, Miha Čurman, Jan Omahne Femec

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Miloš Dragojevič, CDD20, Rade Nikolič, Gašper Sojč, Saydung89,
7089643, b0red, Marjan Černigoj

Ovitek:

Prva stran: Nada Žgank (na fotografiji Robert)

Zadnja stran: Nada Žgank (na fotografiji Robert)

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Prostovoljni prispevek za časopis je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je prispevek za en izvod 2 EUR.

Celoletni prispevek za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR, v tujini
pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

030 323 128 (SMS komentarnica)

E-pošta: urednistvo@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0400 1004 8456 921 odprt pri Nova KBM

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje -- Mestna občina Maribor

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO

Javni stanovanjski sklad MOL -- Javni medobčinski stanovanjski sklad Maribor

Stanovanjski sklad RS -- Zavod RS za zaposlovanje -- Ministrstvo za javno upravo

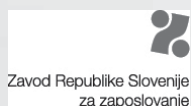
Evropski socialni sklad, projekt sofinancirata Republika Slovenija in Evropska Unija

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

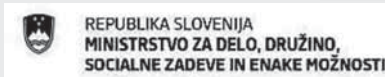
član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Zavod Republike Slovenije
za zaposlovanje

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

FUNDACIJA ZA
FINANCIRANJE
INVOLUNTARNIH
ORGANIZACIJ
REPUBLIKE
SLOVENIJE

www.insp-nizica.org

Mestna občina
Ljubljana

JAVNI MEDOČINSKI
STANOVANJSKI SKLAD
MARIBOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

JAVNI
STANOVANJSKI
SKLAD
MESTNE
OBČINE
LJUBLJANA

MESTNA OBČINA
MARIBOR

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

Uvodnik:

O PRIČAKOVANJH IN STRAHU

KRALJI
ULICE

Logo KU

Bližajo se volitve. Vsak človek, ki verjame, da volitve lahko na kaj vplivajo in kaj spremenijo, ima verjetno glede rezultatov volitev kakšna pričakovanja in doživlja tudi strah glede tega, kaj bo, če na volitvah ne bo zmagala tista politična opcija, za katero je volil. Letošnje so videti še posebej prelomne in usodne, zato so verjetno tudi ti strahovi lahko večji.

V vzdušju razmeroma ostre politične polarizacije in delitev na naše in nenaše, pa tudi ob razkrajanju demokratične kulture in praksah »kaznovanja« tistih, ki mislijo drugače ali delujejo neodvisno, obstaja tudi strah pred izražanjem politične pripadnosti oziroma pred kritiziranjem delovanja vladajoče politične opcije ali pa političnih opcij, ki bi utegnile na volitvah zmagati. Ta strah je hromeč in je sam po sebi znak zoževanja prostora demokracije.

Kralji ulice kot organizacija na področju brezdomstva smo strokovno in društveno zainteresirani predvsem za spreminjanje družbenih pogojev v smer, ki bo na področju brezdomstva lahko kaj spremenila. S tem v zvezi smo večkrat zapisali, da si prizadevamo za to, da bi kot država prešli z načina »upravljanja z brezdomstvom« k ukrepom za »končanje brezdomstva«. Kot ključen korak (ali potrebno sredstvo) v to smer vidimo oblikovanje nacionalne politike na področju brezdomstva, česar doslej niso želele ali mogle uresničiti niti (pogojno rečeno) leve niti desne slovenske politične opcije. In velikokrat smo poudarjali, da sta za uspešno končevanje brezdomstva potrebna veliko večji angažma in vključenost stanovanjskega sektorja (politik, ministrstva), ki naj zagotovi lažji dostop do stanovanj za posebej ranljive skupine prebivalstva, od česar smo ravno tako še zelo daleč.

Z reševanjem problema brezdomstva so ključno povezani še sektor zaposlovanja in vse politike, ki omogočajo t. i. podprto zaposlovanje in cel spekter vključevanja ljudi, ki so dolgotrajno izločeni iz trga dela v delovne procese. V letu 2021 je bilo na Kraljih zaposlenih devet ljudi, ki so že imeli lastno izkušnjo brezdomstva. Ob pojavljanju t. i. nove revščine (npr. ljudi, ki so sicer zaposleni, a jim dohodki ne zadostujejo za dostojno preživetje) se zavzemamo za višanje minimalne plače oz. načelno za zmanjševanje socialnih razlik. Ob spoznanju o tem, v kako izjemno slabih pogojih so od rojstva naprej živeli nekateri člani našega društva, nam je jasno, da so za njihovo preživetje nujne zadostne denarne socialne pomoči. V zvezi z vsem tem nam je blizu ideja univerzalnega temeljnega dohodka. Po drugi strani pa se nam zdi zelo nevarna ideja, ki se pojavlja na nekaterih predvolilnih plakatih, ki zahteva udeležnost v javnih delih kot pogoj za socialno pomoč, ker ta ideja nakazuje na namen omejevanja socialnih pomoči ter potencialno v prebivalstvu vzbuja sovraštvo do nekaterih zelo ogroženih skupin ljudi. Naše mnenje je, da se je volitev treba udeležiti in tam izbirati tudi glede na odnos strank do najbolj ogroženih podskupin prebivalstva in glede na njihove opredelitve v zvezi s sodelovanjem izključenih (posameznikov, skupin, nenaših, drugačnih in neodvisnih) v demokratičnem procesu. Ta proces pa se ne izčrpa zgolj z volitvami in delovanjem parlamenta, ampak ga je treba razumeti tudi kot prizadevanje za odprte možnosti izražanja, dialoga (za kar si prizadeva prispevati tudi naš časopis), združevanja (miroljubni shodi) ter za razvoj močne civilne družbe (sektorja NVO in njegove neodvisnosti).

Kazalo:

- 2 **UVODNIK**
- 4 **SLIŠANJE GLASOV**
- 5 **LEPOTA**
- 7 **GREGORJEVO**
- 10 **ONKRAJ KAOSA: UVOD V ANARHIZEM**
- 11 **CESTNA FILOZOFIJA**
- 12 **NEKAJ CESTNIH**
- 13 **ANEKDATE IZ PRODAJE**
- 14 **PONUJAM, PONUJAŠ, PONUJAMO**
- 15 **MARIBORSKA SCENA**
- 17 **LITERARNA PRILOGA**
- 21 **SARIN DNEVNIK**
- 22 **KNJIGA: DORA IN MINOTAUER, SLAVENKA**
- DRAKULIĆ**
- 24 **ČAS VELIKE MEGLE**
- 26 **KRALJEVI RECENZOR**
- 28 **IZZA REŠETK**
- 30 **KOMENTARNICA**
- 31 **MILOŠEV FOTO KOTIČEK**
- 33 **OGLASNA DESKA**
- 34 **NAGRADNA KRIŽANKA**

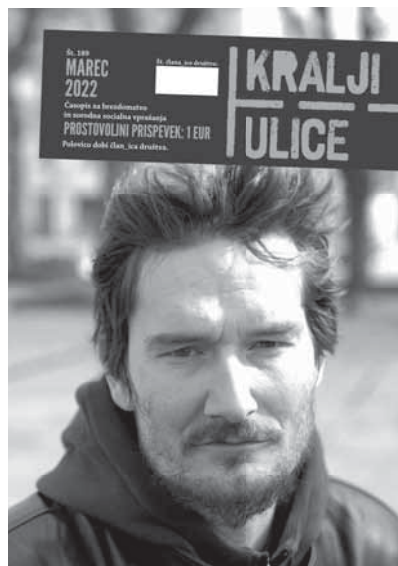
TO SEM JAZ: ROBERT

Star sem 47 let, a se počutim, kot bi jih štel 20. Rad berem, gledam animirane filme, se ukvarjam z računalniki in podobno. Fizično sem dobro, psihično pa sem bil vedno ravno obratno.

V Ljubljano sem prišel pri 25 letih, od takrat sem na ulici. Zelo me je zaznamoval bratov samomor. Bil je leto mlajši in mi je bil zelo podoben. Izguba tako pomembnega elementa v življenju naredi celo sranje v glavi. Vsi glumimo skozi življenje – tako kot so nas naučili.

Pred kratkim sem prišel iz zapora in se vključil v program nastanitvene podpore na Kraljih. Mogoče bom spet začel verjeti v ta svet. Mislim, da sem v zadnjem času veliko naredil na sebi. Špikal sem se 15 let, a mi danes zdravje pomeni več kot tistih nekaj minut užitka.

Mislim, da znam uporabljati svojo pamet, čeprav mi Maruša veliko pomaga. ☺

03
KRALJI
ULICE

PRAVILA PONUJANJA ČASOPISA

Ker želimo, da bi pri razširjanju časopisa Kralji ulice lahko sodelovalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev in bralk, je pomembno, da skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Člani in članice društva, ki ponujajo časopis, ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice.

Doslej so bili v javnosti zelo dobro sprejeti, mnogi bralci in bralke so pohvalili njihov pristop. Želimo si, da tako ostane tudi v prihodnje, zato člani in članice društva spodbujamo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis še bolj približati našim bralcem in bralkam.

- Časopis ponujam na miren in nevsiljiv način.
- Drugim članom in članicam društva, ki ponujajo časopis Kralji ulice, izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do ponujanja časopisa.
- Z drugimi člani in članicami društva se miroljubno dogovarjam glede lokacije ponujanja časopisa.
- Morebitne nesporazume rešujem na miren in spoštljiv način.
- Med ponujanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.

- Med ponujanjem časopisa omenjam predvideni prostovoljni prispevek in od bralcev in bralk ne pričakujem ničesar več.
- Med ponujanjem časopisa ne beračim.
- Spoštujem odločitev bralcev in bralk, da časopis vzamejo ali ne, in jih k temu nikakor ne silim ali jih drugače neprijetno vznemirjam.
- Med ponujanjem časopisa imam svojo uradno izkaznico društva na vidnem mestu. Številka žiga na časopisu mora biti adekvatna številki na izkaznici društva.
- Zbiranje prispevkov za druge dejavnosti društva je poskus zavajanja bralcev in bralk.
- Med ponujanjem časopisa upoštevam navodila za pravilno uporabo zaščitne maske in ohranjanje socialne distance.

Če se član ali članica društva ne drži pravil ponujanja časopisa, je na to najprej opomnjen_a s strani strokovne delavke oziroma delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do ponujanja časopisa Kralji ulice.

Bralce in bralke prosimo, naj morebitne kršitve sporočijo v uredništvo na telefonsko številko 059 022 503 ali na e-naslov: info@kraljiulice.org.

PISMO

Poskušam imeti odprt, neobsojajoč odnos do zaznav, jih dojemati kot dodatno informacijo, podporo, ki razširi sliko situacije. Strah in tesnoba ustvarita blokado, ki zaznave zgolj popači, omeji v negativen kontekst. Sprejemanje, hvaležnost in zaupanje so vrata, skozi katera vstopam v popolnoma drug svet.

V iskanju rešitve

Brala sem basen o dveh žabah, ki sta padli v luknjo. Kmalu so prišle bližje tudi druge. Ko so začele klicati, naj se vdata, da ni upanja, se je ena kmalu vdala in občepela na dnu, druga pa znova in znova poskušala, dokler ji ni uspelo. Na vprašanje, zakaj ni odnehala, je zgolj rekla, da slabo sliši in je mislila, da jo spodbujajo. Tudi sama sem se odločila, da slabo slišim, in če sem zaznala kaj negativnega, sem (se) glas vprašala: »Vem, da mi želiš pomagati, kaj mi želiš v resnici povedati?« Ponavadi se je nato vsebina spremenila in postala bolj pozitivna. Rekla sem si, da gre zgolj za »komunikacijski šum«, ki ga moram preseči. Kljub slišanemu pa je še vedno moja izbira, moja odločitev, kako se bom odzvala. Pozitivna naravnost, zaupanje in hvaležnost imajo dosti višjo frekvenco od obupa in strahu. Kot bi se nastavila na drugo frekvenco dojemanja, drugega pošiljatelja sporočil. Ob katerem imam, ne glede na vsebino, pomirjajoč, pozitiven občutek.

Pot

Zavedanje, da v občutkih nisem sama, in malce drugačna razlaga, čeprav zgolj ene same osebe, je bila dovolj, da sem vztrajala. Odnos, da je vse, kar se mi v življenju zgodi, zgolj podpora, čeprav včasih šele čas pokaže, kakšna, vedno znova ustavlja moj beg. Tako kot se mora človek po kapi naučiti na novo hoditi, govoriti in pisati, se učim novega odnosa, tako do zaznav kot tudi do sočloveka v realnosti. Svojo občutljivost želim spremeniti v tankočutnost do sveta, iz katere bom ustvarjala. Izražala svoje občutke.

Varen prostor

Osnovni pogoj samozdravljenja je bil v grajenju občutka varnosti. S spremembo pogleda na situacijo, izstopanjem iz vloge žrtve. S priznavanjem ekonomskega sveta, ki gradi na iluziji storilnosti in čustveni neodzivnosti, sem se lahko objela v svoji razbolelosti. Kjer mi občutek govori, da nekaj ni v redu, ljudi držim na distanci, kjer glasovi postanejo sovražni, poskušam prepoznati svoj strah. Še vedno se učim sprejemanja v vseh svojih izraznostih. Zaupanja, tako sebi kot drugim. Ljudje smo socialna bitja, potrebujemo nekoga, s katerim delimo svoje najgloblje strahove, bolečino, stiske. Varen prostor sta postala tudi podporni skupina in pogovor s psihoterapevtko.

Odnosi

V postavljanju na noge in iskanju novega odnosa do okolice sem si v najtežjem obdobju pomagala z luknjami v obleki. Kot bi šle nevidne energetske puščice, ki sem jih čutila na sebi, skozi te luknje ven. Kadar me je jeza obvladala, se je zčila po vseh, tudi meni dragih osebah. O teh zgodbah ne pišem. Vendar še vedno boleče odmevajo v meni. Kakor tudi v mojih bližnjih.

Ljubezen

Globoko razumevanje, stkano iz občutkov in manj iz besed. Še

vedno je veliko nepredelanih bolečih zgodb in skritih sprožilcev. Ljubezen se kaže tudi v tem, da stopim na svoje noge, sprejemam odločitve in živim z njihovimi posledicami.

V mislih kričim na bližnjega, zaradi njegovega delovanja in nedelovanja. Ob tem čutim isto nasilje do sebe, v odnosu z nekom drugim. Ko sem odšla iz zakona, sem odnos do sebe vzela s seboj. Beg v osamo ni ničesar rešil, ponotranjenost občutka je divjala v meni, eskalirala skozi slišanje in doživeto v notranjem svetu. Glas ni več nekdo, ki mi trka na mojo zavest, temveč neizživeti del mene, ki je, zaradi mojega reduciranja, le tako dobil svoj termin slišanja. Pred njim se ne morem umakniti, ga vreči iz stanovanja, iz svojega življenja. Ni tujec v noči, ki mi trga spanje, ko se izživlja nad menoj.

Vera

Ko sem začela verjeti v svojo nemoč, so želje našle drug ventil, skozi katerega so prišle na plano. Skrita vrata, skozi katera se je pretakalo, so postala poligon za nove izkušnje, vse skrito, potlačeno, neizživeto. Na razpoko v meni se je prilepilo marsikaj, kar danes celim z vero. Ne mislim zgolj mehaničnega ponavljanja molitev, temveč tudi zaupanje v nekaj ali nekoga, kar je večje od mene, tudi od tega, ki me v mislih ogroža. »To ni v mojih rokah!« je slišanemu vzelo moč.

Za konec

Težko bi rekla, ali sem morala najprej umakniti prst, ki je sodil, s sebe ali z drugih, verjetno se je to zgodilo postopoma, z vse večjim sprejemanjem sebe, svojih izraznosti. Svojih odzivnosti. V delovanju in nedelovanju. V kratkih stikih z ljudmi, v središču svojega sveta, prepoznavam vrtinčenje miselnih vzorcev, kar še ne pomeni ozaveščanja, preseganja teh občutkov, vendar je pot tja. Še vedno me občasno energija blokade usmeri v telefon ali televizijo brez selektivnosti v izbiri gledanega.

Morda gre basen na začetku zgodbe malce drugače, vendar povzema občutke, ki so se prelivali v meni. V stanjih sem se počutila odrezano od drugih, nezmožno videti ali sprejeti tujo pomoč. Po ciklu, v katerem sem poskusila z zdravlili ter se ponovno znašla na razpotju, sem zaorala svojo pot. Rešila me je vera v nekaj, kar je večje od trenutnih stisk in razbolelosti, kar daje smisel mojemu bivanju tu. S prepričanju, da sem neka druga oseba, ali v stiku z nekom, ki ni na fizični ravni, sem bila dnevno borbo za realnost. Danes prepoznam beg v odsotnost kot slepo ulico, iz katere sem morala po isti poti nazaj do prvega razpotja s širšo sliko izbire. Če bi morala z eno besedo zajeti, pomanjkanje česa me je pokopalo in kaj me je rešilo, bi rekla pogovor. Pogovor o zaznavah, ko sem bila v stanjih, in nato pogovor o situacijah, ki so me spravile v takšno stisko. Vendar je verjetno vera tisto, kar me je rešilo. Zaradi česar sem prepoznala dno in se odlepila od njega. Zaradi česar sem vztrajala, zaupala, da se bo pokazala pot, po kateri bom nadaljevala, ko nisem videla poti.

Kako že pravi neka druga zgodba: »Nikoli te nisem zapustil; če si videl zgolj eno sled v pesku, je bila to moja, puščavo si prečkal na mojih rokah!«

MN

Franjo Frančič

LEPOTA

Foto: osebni arhiv

Veliki mag besede je nekje zapisal: lepota bo rešila svet.

Gotovo je mislil na notranjo lepoto. A kako jo najti, kako jo prepoznati? Svet, ki nas obdaja, se hote ali nehote naseli v nas. Čas je kot val, ki odnese podobe iz sanj, podobe, ki so lahko odrešujoče, da zdržiš vso težo ostrih robov sveta. Ne živiš v praznini, ljudje, ki jih srečuješ dan za dnem, nosijo maske in le redko kdo ti pogleda v oči in se ti nasmehne. Morda je res nujno in potrebno, da se znajdeš na mejnih točkah, morda je vsa čarovnija v tem, da odvržeš težo preteklosti in zlomiš okove spominov. A z besedami je včasih lahko, resničnost pa je nekaj čisto drugega.

Ženska, ki je sedela nasproti mene, je bila mirna, slap svetlih las ji je padal čez oči.

»Dvanajst let sem varala moža, ne morem več tako, ne gre to, da tisto, česar ne veš, ne boli.«
 »Samo meni deluješ mirna in lepa,« sem ji navrgel kompliment.
 »Ah, to je samo zunanje, lupina, čeprav lahko rečem, da sem se iz napak nekaj naučila.«

Majsko sonce je božalo najina obraza. Čutil sem bližino, a vendar nisem ničesar storil. Ja, bila je misel, da bi jo objel, poljubil. Končno je ona prišla do mene, a vendar nisem vedel, če ni to začetek neke nove mučne zgodbe: »Veš. Po svoje je čudno, da sva se našla, po drugi strani pa, kot da se je moralo zgoditi.« Za trenutek nisem vedel, kako nadaljevati pogovor. Tiho sva sedela tam, ujeta v času.

»Tudi sam sem storil veliko napak, samo tistega za nazaj pač ne moreš popraviti, šteje tu, zdaj in prihodnost,« sem prekinil tišino.
 »Kdo jih pa ne dela, vsi smo krvavi pod kožo,« je odgovorila.

Foto: Sandra Požun

»Ne bi rad govoril nekaj v prazno, po zadnji slabi izkušnji me je strah, popolnoma izčrpala me je, čustveno uničila. Ne zato, ker si je našla drugega moškega, marveč zaradi manipulacije, zaradi laži, ki mi jih je servirala dolge mesece,« sem nadaljeval.
 »Težak je ta odnos, moški – ženska, težak. Tanka je črta prijateljstva.«

Ko je to izrekla, sem vzel njeno dlan v svojo. Ni je umaknila.

»Ja, čudno je to življenje, mislim, kako valovi,« rečem in skušam ujeti njen pogled.
 »Res je, enkrat gor in drugič dol, samo treba je odrezati skrajnosti. Ne vem, zakaj se danes delam tako pametno, imela sem obdobja, ko sem bila čisto na tleh,« odgovori in se pomakne še bolj k meni.
 »Kdo pa jih nima,« rečem in jo objamem.

Počasi vstaneva in se odpraviva do postelje. Krvavo sonce počasi tone za obzorjem. Sedi na robu postelje in počasi sleče srajco. V majici s kratkimi rokavi me začudeno gleda. Skoraj kot otrok. Na njenih zapestjih in rokah je nešteto zarez, brazgotin od rezanja. Sklonim se k njej in jo poljubim na razorani zemljevid kože.

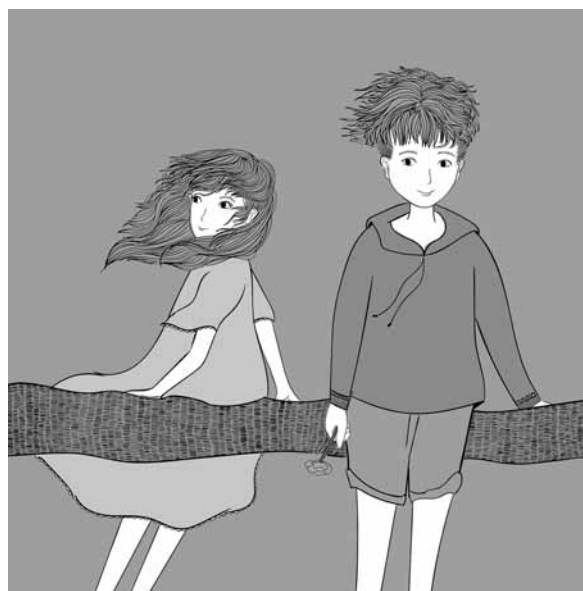
NA PRISTAVI

Neskončna bližina mi pomeni več kakor vsi oddaljeni kraji. Raje vidim, da me zbudiš jutraj, čeprav takrat godrnjam. Vem, da me bo v kuhinji čakal popečen toast z maslom in marmelado. In te lahko vprašam, če si za kavico, ter ti jo nato tudi skuham.

Kasneje ti lahko iz usedline preberem jutrišnji dan. Lahko ti tudi povem, da imaš strgan rokav in da kosila ne bom jedel, ker vampov ne maram. Tudi tisto rjuho v modri barvi bom snel s strika, da bova na svežem spala. Rad slišim, da zvečer prasketa v kaminu, in rad te vidim ob sebi.

Rad ti povem, da mi je tak dan boljši, kakor pa da me kakšna gorila, tam daleč v neznanih krajih, nekje v džungli, lopne po glavi.

M. Marn

Saylung89

JALOVA MOLITEV

SREDI NAŠIH VSAKODNEVNIH POTI
SE ZGRUDI ČLOVEŠKO DOSTOJANSTVO,
MAJHNA OSTUDNA GMOTA SREDI TLAKOVANJA ...
– O, LINIJA 14 JE TUKAJ,
MORAM NAPREJ.

SREDI ZASPAHNIH NOČI
SLIŠIMO KLICE, KRIKE, NEMOČNI JECAJ,
DROBEN GLAS, KI KLIČE MOJEGA ČLOVEKA.
– UTRUJEN SEM OD PISKOV INSTAGRAMA,
GREM SPAT.

SREDI NAŠIH KOFEINSKIH JUTER
SE PRIPLAZI SLABA VEST,
KOT LIŠAJ SE MI RAZRASTE PO PRSNIH ...
– O, GORI NOTRE-DAME,
MOLIMO ZANJ.

GREGOR BRDNIK

NAVODILA ZA IZVAJANJE

STRMIM V KUP SEBI NEZNANIH ČRK,
KI SE BESNO PRELIVAJO IZ ENE V DRUGO,
IN POTEM ŠE KAKA ČUDNA SLIKA.

MOJ INTELIGENTNI KOEFICIENT
NI BIL IZMERJEN
ALI PA JE OSTAL V STARIH ARHIVIH,
KI JIM JE POTEKEL ROK ČASA.

LOGIKA MOJEGA SVETA JE
POPOLNOMA V NASPROTJU S KUPOM BESNIH ČRK,
TUDI NJIHOVA PREPOZNAVNOST NE REŠI PROBLEMA.

NATALIJA POTOČNIK

POD STREHCO

DVA + ENA
GRATIS, BONUSI, POPUSTI
ČEKI, ODLOG PLAČILA
PLAČILNE KARTICE,
VREDNOSTNI BONI,
TOČKE ZVESTOBE,
VSE ZA KRAMO,
DANES NIMAM ZA KOSILO.

M. MARN

KOT PTIČ UJET
ZREM V DANAŠNJI SVET,
BIL SI PRELEP,
A ZDAJ SI ZAKLET.

IGOR

OBLAK

NARISALA SEM MU CEL SVET
NEBEŠKE MEJE IN ŠE ČEZ
ODKRIVAM Z NJIM NOVE SVETOVE,
RUŠIVA MITE,
POSTAVLJAVA GRADOVE.

MARTY G.

Tereza Vuk:

GREGORJEVO

Foto: osebni arhiv

Prihaja pomlad in ptičem po okoliških drevesih se bo spet utrgalo. To začnejo tako galamo zganjat, k da majo cel kupleraj tam med vejami. In utrgalo se bo tud ljudem. Če ne zarad tega, ker korona sranje traja že dve leti, pa od hormonov. Vsaj nekoč je blo tko. Dans mam mularijo na sumu, da rajš buljijo vsak v svoj telefon, kokr da bi se slinili en po drugem.

Zadnjič mi je razlagal en frend, da njegova 16-letna hči ne hodi nikamor. Doma bit, drkat comp in praznit baterijo na telefonu. Pa ne zarad korone, da taki so dans, mi je razložil. »Ko bi vsaj enkrat prišla pijana domov!« se je drl sred lokala. »Mi smo bli povsod, ne pa doma starcev gledat.« Hja, mi. Mi smo starudine. Drugi cajti. Mi smo bli glih kontra. Nas si našel povsod, sam doma ne. Pa kdo bo gledal mamo tečno, fotra k teži pa mlajšega brata, k skoz za tabo caplja. Sam mi tud nismo mel druge zabave, kokr se vzun družit. In seveda smo imeli tud simpatije. Simpatije, pred katerimi si se brukal. Takrat še ni blo vseh teh FB-jev, Instagramov in vsega ostalega, da bi mu s fake profila pisala: »Ej, ti si najlepši na šoli.« Takrat smo mogli druge taktike furat. Moje so ble sploh specialne. Takoj ko sem ga zagledala na šolskem hodniku, sem začela tko hitr hodit v drugo smer, da se je una socialistična guma na telovadnih copatih skor vžgala. Pa skor trkat po vseh razredih: »Tovarišica, a sem lahk jaz vprašana?« V obraz ga nisem mogla pogledat, ker sem začela menjat barve na ksihtu, hujš k kameleon. Če smo bli pa slučajno kej pred šolo na klopcah, sem pa iz »nagrada za največjo gofijo šole gre Terezi« postala kr naenkrat gluhonema. Dej, ženska, a se tko peca? Tvoja stara mama ga bo prej upecala na tak način.

Drugo leto sem mela že več jajc in ga tud dobila. Tko za ene pol ure. Glih tok, da smo se mal polupčkali in preverili, zakaj si v filmih tko radi menjajo slino. In sem imela za pol ure starejšega moškega (jebat ga, pol leta razlike ni kr tko), najlepšega na šoli, in se prvič kušvala tko, k se zagre. Pa že takrat mi je ratalo eno zmedo narest. Ker v moji glupi buči mi je bil ta všeč, v enga družga sem bla pa zaljubljena. Kje sem vidla razliko, nimam pojma. Pa še frenda sta bla. Je bla pa razlika v mojem obnašanju. Pred unim, k mi je bil všeč, sem bla vsa pridna, unga, v kerga sem bla zaljubljena, sem ga pa skoz v kurac pošiljala. Čista klasika. Pa tok sem bla vesela, ko mi je en dan kr sam od sebe pozvonil na domofon in vprašal, če pridem ven. Ampak sem mogla standardno vse zajebat, ga napizdevat, se obnašat k ena diva (al mu je pa un scinkal, da sva se kušvala za mojim blokom). Ker en dan mi je rekel: »Ti bi bla men všeč, sam če bi zamenjala karakter.« Bum, udarec po glavi. Kaj kurac ma pa karakter veze, rajš poglej, kok sem luštna! In sem izvisela pri obeh. Ta, k mi je bil všeč, je sicer danes ful moj bralec, un ta zaljubljen me pa že 12 let ne sprejme za FB-frenda. Pa tok sem mu hotla povedat, da je moj karakter perfekten in da je vsa ta leta živel v zmoti. Nato sem šla v prvi letnik. Pfff, sami starejši tipi. In po pouku smo sedeli pri enmu doma v našem okolišu in je pripeljal svojga novega sošolca z ene druge šole. Tri punce smo sede na kavču, mele jezike do tal in ga gledale, kokr da mu manjka sam še krona na glavi. Vsem trem je bil všeč, sam kaj, ko sem bila takrat sramežljiva kot vse device sveta. No, sej smo ble. Ampak jaz kot jaz, spet več sreče k pameti. Drug dan

Rade Nikolic

sem uletela v šolo in kr eni razlagala, da kok je bil včer en luškan nekje na obisku. Hvala kurcu sem si zapomnila njegov nadimek in ga zgobezdala, ker kr naenkrat je ena rekla: »Pa sej jaz ga poznam! Iz moje soseske je.« Drug dan sem spet prišla v šolo in una se mi je že od daleč drla: »Dans te pride čakati pred šolo!« Wtf. Men se je zdel, da mi bo želodec eksplodiral. In je res prišel, šla sva na klopce, se lovila po otroškem vrtcu in se lupčkala. In tko sem imela svojga prvega fanta. Čez par mesecev sva končala in čez par let sem izvedela, da je že pokojni. Hja, lepi spomini. Upam, da mladini to kej laufa, ker men tok stari ziher ne. Zdej zagledam simpatijo v lokalu, stopim notr, se trikrat spotaknem ob stole, pri šanku me odnese, in ko se dvigujem izza šanka ob njemu, mu na en uč rečem: »Pa kje si, stari!?!« »Sej ti si men všeč, sam če ne bi pila.« And here we go again. Pa lahk diham?

OCVIRKI

Mi piše frendica, da je bla pri vedeževalki in da se ji bo v roku dveh mesecev zgodilo to pa to.

»Dizs! In kok si dala za to neumnost?«

»25 evrov!«

Fuck res, rajš si kupim gandžo pa si našlogam v svoji glavi vse sama.

...

Pisat knjigo je čist isto, k bit na koki. Kr ene monologe furaš sam s sabo celo noč pa kr naenkrat je jutro.

Tereza Vuk

POLJE ČASTI, 3. DEL

Noben človek ni otok, popolnoma sam zase ... zato nikoli ne vprašaj, komu zvoni zvon. Zvoni tebi. John Donne

LUKA JE »NA CESTI« OD 6. SEPTEMBRA

Prišel je na kosilo k mami, a šele drugi teden po praznovanju novega leta, za božič ni utegnil, ni mogel. Bil je umirjen, rahlo nesamozavesten. Opazil je stvari, ki jih ni omenil še nikoli. Pogovarjala sta se z mambo. Nima novih načrtov, kot si jih postavljamo ljudje ob novem letu. Ima se dobro. Mogoče ga je strah samote, zato živi skupaj z Anžetom; povratnikom iz zapora, dvakrat je bil v komuni v Španiji, trenutno celo dela kot skladiščnik.

Luka je bil lačen. Po sladici je prosil za še en krožnik goveje juhe z rezanci. Potem je zaspal, na kavču. Niti telefonski klic ga ni zmotil v teh trenutkih. Do teme je še kar ležal in počival, opazoval nečaka in nečakinjo pri igri, kot da srka toploto in toplino družine, ki jo bo ponesel s seboj, v svoj svet. Mama mu je dala novoletno darilo: topel pulover, majice, kapo in nahrbtnik hrane. Mislil je, da bo dobil električni grelec za vodo, da bi si z vrelo vodo kuhal juhe, je rekel. Sicer je povedal, da je dobro, da z uživanjem sadja spet sestavlja svoje telo, da živi v novem prostoru, v veliki opuščeni tovarniški halji. Z Anžetom je pregradil prostor s steno iz polivinila. Ta prijatelj neprestano kadi marihuano; še preden se Luka zbudi in ves dan, pozno v noč. Luka se pohvali, da on z »dilanjem« nekaj zasluži, nekaj trave ima za lastno rabo. Mama ga opozori, da je preprodaja kazniva, da bo šel v zapor, a on je od narkomanov izvedel, da je v zaporu dobro, da živiš, si nahranjen, imaš posteljo in da je za vse poskrbljeno.

Mama ga nagovarja, da bi spremenil način življenje, da bi šel živeti v stanovanje, da bi začel s pogovori s psihoterapevtom, saj se očitno ne zaveda svojih zablod, a jo samo nepremično gleda, kot da bi se bal, da mu bo odvzeta svoboda; svoboda do dihanja, svoboda do lastnega jaza, svoboda do življenja. Prepirati se tokrat noče.

Robyn Davidson je rekla: »Življenje je tako radostno, tako žalostno, tako minljivo, tako noro, tako nesmiselno, tako preklemano smešno.«

Marihuano je Luka začel kaditi takoj, ko je vstopil v srednješolsko obdobje. V očetovi novi družini je bil veliko sam, v šoli pa je imel nekaj prijateljev, ki so skupaj z njim med odmori postavali pri hloilih blizu srednje poklicne šole, si podajali džoint in begali stran od realnega življenja. Med poukom je potem večkrat zaspal, ni se vznemirjal zaradi opozoril in slabih ocen. Najprej je verjel, da gre za cigareto, nato zvito, a imela je drugačen okus od cigarete. Bil je bogatejši, bolj surov, bolj eksotičen okus. Pogoltnil je gosti dim in poskušal zadržati kašelj. Sprva se mu je nekoliko zavrtelo. Misel, ki je priletela v glavo, je bila, da je sloves pri marihuani precej večji od dejanskega učinka. Toda potem, kakšno minuto kasneje, se je nekaj zgodilo. Nekaj neverjetnega. Počutil se je, kot bi se potopil v val ugodja. Bil je varen, sproščen in povsem brez zadržkov, trapast in samozavesten.

Kako se je življenje poigravalo z njim in z njegovo družino; od zaželenega dojenčka do brezdomnega narkomana; 21 let ... Preden se je rodil, takoj ko je mati zanosila, sta z možem izvedela, da je kromosomska slika ploda 47, XYY, kar pomeni kromosom Y več, kot je to običajno, kot je normalno.

O, groza, pa ne moj otrok, je spreletelo mambo.

»Menda so to lepi, veliki ljudje,« je rekla zdravnica, ki je spremljala njeno nosečnost. »Vprašanje, kako je z ...« je pomišljala mama. Kaj, če bo ...

Gaspar Sojč

»To ni sindrom, za to se nosečnost ne prekinja,« je bilo vse, kar sta izvedela starša na oddelku za medicinsko genetiko.

In rodil se je Luka. Padala je toča, konec maja ob pol štirih popoldne. Oče je bil prisoten pri porodu. Bil je ves nervozen, skrbelo ga je. Pa ne toliko fizično, kako bo potekal porod, kot strah, kakšen bo otrok.

Takoj ko se je Luka rodil, ga je mati prepustila babici, ker je trepetala, če je vse v redu. »Ima roke, noge ... Ima. Ja. Je popoln deček pri treh kilogramih in pol in dvainpetdesetih centimetrih.« Ko so ji ga položili k prsim, je začutila njegovo trdo upornost in moč.

Zunaj pa toča.

»Pizda, avto mi je zbila toča. Ah, jebi ga!« so bile očetove spremljajoče besede ob evforiji nad novorojenim družinskim članom.

In bil je njihov mali. Lep, priden, njihov najljubši. A v družini so se zgodile spremembe, oče je odšel svojemu življenju naproti, Luka pa si je želel obeh staršev. Tudi potem sta oba skrbela zanj; do 15. leta pretežno mati, potem bolj oče. Oče ga je želel vzgajati v bolj samostojnega fanta, mati je marsikatero stvar naredila namesto njega.

In to je bilo vse; genetska drugačnost in družinska drugačnost. Kmalu je vsak dan kadil travo. Postala je njegova najboljša prijateljica, njegov navdih, njegova uteha. Ugajal mu je neskončni ritual zvijanja, lizanja in prižiganja. Marihuana ga je pomirjala, a obenem naredila še pomembnejšega: spremenila je njegovo doživljanje čustev, objela ga je in ga držala, kot bi bil ljubljeno dete. Čeprav, Luka je bil ljubljeno dete.

O izvoru zasvojenosti obstaja cela vrsta teorij. Lahko bi bila gensko pogojena, kemična, psihološka. Psihoanalitik W. R. Bion se je domislil izraza omejevanje, da je opisal sposobnost matere, ki pomaga dojenčku, kadar ga kaj boli. Pri tem se je treba spomniti, da najzgodnejše otroštvo ni srečen čas, temveč je poln groze. Dojenčki so ujeti v čudnem, tujem svetu, ne vidijo dobro

in poleg tega jih telesa ves čas presenečajo. Prestrašijo jih lakota, vetrovi ter prebava in čustva jih prevzemajo. Prav zares so ves čas napadeni. Potrebujejo mamo, ki jih potolaži in prevaja njihove izkušnje. Ko to počne, se počasi sami naučijo obvladovati fizična in čustvena stanja. Toda njihova sposobnost omejevanja lastnih čustev je neposredno odvisna od sposobnosti njihove matere, da jih omeji – če mati ni nikoli doživela, da bi jo njena mama omejila, seveda znanja ne more prenesti na svojega otroka. Kdor se nikoli ne nauči omejiti samega sebe, je žrtev tesnobnih čustev še vse življenje; ta občutek je Bion dobro poimenoval kot »neimenovano grozo«. Takšen človek ves čas išče nepotešljivo željo po omejevanju iz zunanjih virov – potrebuje pijačo ali džoint, da »malo omili« to neprestano tesnoba. Misel, da bi prenehal s kajenjem marihuane, Luko plaši. Če bi spoznal dekle in se zaljubil, bi ga ljubezen za nekaj časa odvrnila od trave. Bil bi zaljubljen in ne bi potreboval umetnih sredstev za izboljšanje počutja. Seveda, odvisnost ves čas čaka, da lahko

napade, in samo vprašanje časa, hipna muha, je potrebno za vrnitev v staro stanje. Najhujše so zabave, kjer izstopaš, če se ne pridružiš uživalcem trave, kokaina, amfetaminov ali plesne droge.

Lukova družina se zaveda, da Luka ne bo poiskal pomoči, dokler se bo »dobro počutil v svoji koži«. Luka je prepričan, da živi v raju, saj se dobro počuti brez kontrole, brez obveznosti. Če hočeš biti svoboden, moraš ves čas tvegati, igrati na srečo. Ne smeš premišljevati o varnosti. Kaj je svoboda? To, da si svoboden, da lahko rasteš in se razvijaš, eksperimentiraš, da te ne omejujejo nepomembne stvari, družba, strahovi, predsodki. Sartre: »Če sem ljubljen, nisem več delček, ki se je odtrgal z dna sveta, tisti sem, skozi katerega nekdo drug gleda svet. Če sem ljubljen, sam postanem ves svet.«

Erazem

Foto: osebni arhiv

Jurij B. Hudohmet

(T)EMA

V februarju je potekala EMA, slovenski izbor pesmi za evrovizijsko popevko. Ogledal sem si zgolj EMO Freš, nekakšno predtekmovanje mladih talentov, iz katerega potem v polfinale napredujejo štirje (dva po izboru strokovne komisije in dva po izbor gledalcev), in prvi polfinale. Drugega sem si ogledal – preventivno – dan kasneje na *fast forward*. Dosti zamudil nisem. Pa ne krivim komisije, ki je tem skladbam dala zeleno luč: očitno je bilo vse drugo še veliko slabše. Tako da moram priznati, da so mi bili na koncu najbolj všeč Manouche, pa mi grejo drugače pošteno na živce. *Make no mistake*, Robert Pikel je izvrsten glasbenik, multiinstrumentalist, ampak ta žanr, ki ga furajo, mi pač ne sede. Ampak to so moje osebne preference, Manouche so kakovosten band. Vse drugo je bila pa res žalost. Morda bi lahko izpostavil še duet Luma, a kaj, ko sta tako očitna kopija Gašperja in Zale, da kar boli. Vsako leto potem razmišljam, zakaj to gledam in da ne bom nikoli več. Ampak saj veste ... zarečeni kruh. Saj tudi za Eurosong velja, da sem že leta 2000 sklenil, da ne gledam nobenega več, pa sem jih čisto vse. Festival kiča in nič drugega. Je bil pa Eurosong včasih spošтовan festival, ki nam je dal kar nekaj evergreenov in tudi nekaj zvezd svetovnega formata, npr. Abbo in Celine Dion. Sem ter tja se sicer še zgodi, da pride kdo res kakovosten, nazadnje lani, italijanski Måneskin, ki so pometli s konkurenco, mesec kasneje razturili britansko lestvico singlov UK TOP 40 in si zaslužili mesto kot predskupina Rolling Stonesov. Kr wow. Ampak to je bolj izjema kot pravilo. Spomnim se Eurosonga 2016 na Švedskem. Med odmorom je nastopil Justin Timberlake s skladbo *Can't Stop The Feeling*, ki je bila toliko boljša od vsega, kar smo slišali v tekmovalnem programu, da si lahko samo še ugasnil televizor.

Letošnja Ema je tako slaba, da se skladba »Hvala, ne« Lee Sirk zdi kot »Stairway To Heaven«. Ob tem seveda ne morem mimo tega, da je slovenska muzika dala kar veliko odličnih skladb. Če gremo 50, 60 let nazaj v čas slovenske popevke in v čas, ko so v Sloveniji nastajali prvi beat ansambli. Kar se popevk tiče, so jih pisali veliki mojstri, kot so bili Jure Robežnik, Mojmir Sepe ali

CDD20

Jože Privšek. Pa še kasneje, že v 80. skladateljski par Hrušovar in Velkavrh, ki sta napisala skorajda celoten repertoar ene najboljših slovenskih skupin vseh časov – Hazarda. Tu je seveda tudi neprekosljivi primorski tandem Kocjančič in Mef (Bazar, Prizma, Faraoni, Tinkara Kovač ...). Skratka, dobro nam je šlo. Spominjam se, da sem v 80. rad spremljal razne festivale, kot so bili Pop delavnica in podobni. Takrat so se jih še udeleževala velika imena (tudi še v 90.), kot so bili Vili Resnik, Magnifico, Nuša Derenda, skratka naši uveljavljeni in z mnogimi hiti ovenčani izvajalci. Danes lahko o takšni zasedbi na festivalih samo sanjamo.

Pred kratkim se je končal še en festival – nadvse spošтовani Sanremo. Italijani znajo. Znajo narediti šov, tipično italijansko malo preveč govorijo, ampak tam se predstavljajo njihovi najboljši izvajalci, bodisi kot nastopajoči bodisi kot avtorji sodelujočih skladb. Mislim, da smo precej daleč od tega. Pri nas se uveljavljeni glasbeniki festivalov izogibajo kot hudič križa, zakaj je tako, pa je drugo vprašanje.

ONKRAJ KAOSA: UVOD V ANARHIZEM

Anarhist je nekdo, ki ne želi biti zatiran in ne želi biti zatiralec. Anarhizem je revolucionarna ideja, da nima nihče razen tebe pravice odločati o tem, kakšno bo tvoje življenje. Kot anarhisti verjamemo, da bi moral vsakdo imeti svobodo, da živi na kateri koli izbrani način, če le ne omejuje svobode drugih, da tudi sami izberejo svoj način bivanja.

Ideja, da anarhizem pomeni kaos ali nered, je nesporazum, sama beseda izhaja iz grške besede »anarkhia«, ki pomeni: odsotnost vladarja, država ljudi brez vlade.

Anarhizem se dejansko zanaša na to, da organizacija deluje; da ljudje delajo in delujejo skupaj, da v svoje roke vzamejo stvari, ki jih zadevajo, in imajo neposreden nadzor nad svojim življenjem.

Anarhisti verjamejo, da so podnebni kaos, revščina in brezdomstvo spremljevalni pojavi kapitalizma. Že zdaj proizvedemo več hrane, kot se je dejansko poje, več kot dovolj resursov je, da odpravimo čisto vsak problem, ki nas pešči; v Londonu je denimo več praznih nepremičnih kot brezdomnih ljudi v celem Združenem kraljestvu! Kaj, če bi lahko te resurse prerazporedili, brez umetno ustvarjene ovire finančnih stroškov? Meje, ki nas ograjujejo, se zdijo trajne in nepremakljive, a se pravzaprav ves čas spreminjajo, rišemo jih ljudje, so arbitrarne črte, ki jih določajo boji za oblast in kapital. Na njih ni prav ničesar naravnega ali trajnega! Mnogi ljudje se vsakodnevno znajdejo v položaju, ko morajo te meje prečkati, da zaščitijo svojo družino, najdejo delo, poskrbijo za hrano in varnost, pobegnejo pred vojno ali genocidom ter si v splošnem prizadevajo za boljše življenje.

Ko bo podnebna katastrofa zares udarila, se bo število takšnih ljudi neznansko povečalo in kot anarhisti bomo ljudem na voljo, da jim pomagamo na varno. Zaradi tega se borimo za svet brez meja in svet, v katerem so ljudje svobodni, da živijo tam, kjer morajo.

Anarhizem ni nova ideja, njene zametke najdemo že v letu 1840 (Proudhon: What is property?), če ne celo že pred tem. In razvija se in raste prav v tem trenutku. Obstajajo celotne družbe, ki so osnovane na anarhističnih idejah, rojavska revolucija v Kurdistanu in zapatisti v Srednji Ameriki so najbolj izraziti

Dawn Ray'd

Vir: FB official

primeri, toda eksplicitno anarhistična so bila tako celotna območja Španije med špansko državljansko vojno kot tudi večina Pariza med pariško komuno leta 1871.

Ne bomo več čakali novega premožnega politika, da nam podeli svobodo, preveč dostojanstva imamo, da prosjčimo za minorne spremembe.

Za svet brez meja, vladarjev, zatiralcev in izkoriščanja, borimo se za svobodo in dostojanstvo!

Nadaljnje branje:

Enrico Malatesta: Anarchy

Murray Bookchin: The ecology of freedom

Emma Goldman: Anarchism, what it really stands for

Založnik: Action Now!

(Kopiranje in razširjanje tega materiala brez predhodnega dovoljenja je močno zaželeno.)

Besedilo: Dawn Ray'd

Prevod iz angleščine: Nina Hlebec

MOJ PRVI FANT

Spoznala sem ga v bolnišnici leta 1984. On je hodil k meni na obisk, jaz pa k njemu. Nosila sem mu cigarete Filter 160. Ko je prišel iz bolnice, sem delala v MTT in on je vsak dan prišel pome in sva šla na pijačo. Skupaj sva bila štiri ure, nato sem šla domov. Ko je imel njegov brat maturantski ples v restavraciji Center, sem bila povabljena. Bilo je zelo lepo, čeprav nisva nič plesala. Bil je pek v Intesu in mi je nosil pletena srca. Hodila sva tudi v kino, na drsanje. Enkrat sva šla na Pohorje v maju, jaz sem bila v sandalih, na Pohorju pa polno snega, tako da se nisva mogla sprehajati.

Nato sva bila zmenjena, da greva na ples. Dobila sva se v kolodvorski restavraciji, in ker je imel družbo, ni želel na ples, in zato sem šla domov. Pred novim letom sem mu rekla, da bi lahko šla kam silvestrovat. Res me je presenetil, ko sva šla v današnjo Piramido, naslednje leto pa sva silvestrovala v Pristanu. Nato sem ugotovila, da ne jemlje predpisane terapije in da meče tablete stran. Zato sem ga zapustila.

Lidija Kokol

7089643

PREŠEREN: LJUBEZEN NAM JE VSEM V POGUBO

Kako pametno od tegale našega Prešerna, čigar smrt praznujemo kot državni praznik. Že on se je zavzemal za to, da bi bila Slovenija neodvisna samostojna država. Ja, res je bil ta prav Slovec, pa še z ženskami je imel ta prave probleme, saj so bile večinoma vse njegove ljubezni plemenitejšega avstro-ogrskega porekla. Dobro, tudi on se je držal višje od povprečnega kmeta in je bil celo »podeželski« advokat za revne Slovence. Hvala mu večna, rad ga imam.

Sedaj pa pojdemo v sedanost. Sredi zime me je zbudilo lepo pomladno sonce in mi narisalo nasmeh na lica. Življenje je lahko lepo, če si tega želiš. Mislim, da premalo spoštujemo naravo. Morali bi malo več hoditi ven, v hribe ali vsaj v živalski vrt ali na smučanje. Letos kralji nismo šli smučat – korona seveda. Komplet vse, od gospodarstva, trgovine, do počutja ljudi ipd., se je spremenilo.

Ko se človek zazre v vesolje in vidi prostranstvo naše galaksije, se lahko vpraša in si tudi odgovori: »Ja, nismo sami.« Samo so vsi tako daleč od nas. Tudi če nas kdo gleda od daleč, vidi vso našo zgodovino. Kolikor svetlobnih let je oddaljen od nas, za toliko let nazaj nas vidi. Torej verjetno vidijo ravno izginotje dinosavrov in kaos na zemlji ter si mislijo: »Tale planet pa res ni dober za naselitev.« No, pa imamo mir za nadaljnji razvoj, da bomo lahko nekoč sami postali osvajalci planetov in drugih osončij. Dobro, bomo videli, če si bomo skuhalo dobro juho. Prodajalce Kraljev nas je korona dodobra spremenila, a vsaj socialne odnose imamo boljše, več se pogovarjamo in ugotavljamo, da smo živi več vredni kot pa ugasnjeni. Zato vedite, fajn je živeti življenje, ki nam je dano, in biti popustljivi in razumevajoči, vse dokler smo živi. Zakaj bi nekomu pokvarili dan, če mu ga lahko polepšamo? Pamet v glavo in en lep sončni pozdrav!

Sony (Dejan)

RAZOSEBLJEN

Mladosti mi nihče ne bo vrnil, žalosten sem in jezen. Slabe volje sem, ker sem bolan, jezen pa siten na ljudi, ki so mi hoteli pomagati, pa so me porinili v drek. To so med drugimi tudi moji sošolci z gimnazije. Odpeljali so me na psihiatrijo, jaz budala pa sem kar šel z njimi, ker sem jim zaupal. Nikoli več, naj bodo prekleti S., P., Č., G., B. – sami kreteni. Pa socialna delavka pa moja mama pa sodnica, ne vem več katera, ki so mi vzele opravilno sposobnost.

Ne se upirati, Marko, to je dobro za vas. Zame sigurno ne, mogoče za socialne delavce na CSD-ju, ki ima moj denar. Nekaj mi ga dajo, nekaj šparajo, pa plačajo mi račune kao, preveriti se pa nič ne da, menda zato, da ne bom zapravljaj, zato moram živeti z 200 evri na mesec. Navadil sem se na to, da me ljudje prezirajo, ponižujejo in žalijo, da sem sam na svetu, da mi psihiatri brišejo spomin od leta 1976. Izgubil sem čustva, izgubil samega sebe, nikogar ni k meni, ker sem debil, sin se

ZVEZA KLOŠARJEV SLOVENIJE

Program

Vemo, da se že nestrpno sprašujete, kaj za vraga bomo počeli v parlamentu. To nam omenjate tudi v pismih, zaradi katerih nam je en računalnik že pregorel. Tako smo se zadnjič dobili na Ambroževem trgu – največjem in najstarejšem klošarskem parku v Ljubljani – in se pogovorili. Bilo nas je pet in smo najprej zvili špinel, tako za spodbudo možganov. In ko nas ga je vseh šest pokadilo, smo ugotovili, da potrebujemo še malo spodbude za razmišljanje. Šli smo v trgovino in kupili ta cenejšo dvolitro vina. In ko nas je sedem to flašo spraznilo, vam povemo, da je bil program našega parlamentarnega dela v trenutku gotov.

Naš program dela: Naredili bomo vse za vse. To bo težko in že zdaj se zavedamo, da bo boj naporen in krvav. Glede na to, da ne bomo sami v parlamentu, ampak nas bodo kot komarji obletavali sovražniki drugih strank, se bomo borili za vsakega državljana posebej. Iskali bomo načine, da bo vsak dobil vse. Vemo, da bodo seje, sestanki, odbori, konference dolgi in naporni. Vemo, da bomo morali včasih sedeti tudi deset ur v DZ, toda za Slovence se to splača, še posebej za nas, saj je vsaka ura sedenja v DZ bogato plačana. Več kot bomo tam sedeli, dlje bomo na toplem in pod streho in tudi več bomo zaslužili. Toda borili se bomo, da vsi dobijo vse. Potrebna bosta besedni slalom in upoštevanje zakonov, ki so pisani tako, da jih niti sestavljavci ne razumejo oziroma jih razume vsak po svoje. Zato nam ne zamerite, če ne bomo dobili vedno vsega za vse. Trudili se bomo, ko se nam bo zdelo in dalo, in že zato je prav in pošteno, da nas izvolite, kajti mi bomo prvi in edini do zdaj, ki se bomo prav zares borili, da dobite vse. Ne pa tako kot stranke do sedaj, ki so se borile le za koščke, ki so vam jih milostno dajale in se na ta način promovirale.

Zdaj vam je torej jasno, zakaj smo tu. Pa še nekaj! Temelj našega boja bo baziral na besedah velikega Napoleona: »Če želiš biti uspešen, obljubi vse in ničesar ne izpolni.«

ZKS

je obesil, ženska, s katero sem poročen, se dela norca iz mene, ljudje pa me nategujejo in serjejo po meni. Nisem ne božji ne hudičev, nikamor ne spadam, nikogar nimam. Dobri ljudje mi nosijo za jesti. Vsak dan, vsako uro, vsak trenutek čutim, da sem izobčen, razosebljen, razčlovečen, razlaščen, nisem ne žival ne človek. Nekdo, ki je vsem v napoto in nadlego, razen tistim, ki služijo na meni. Saj res, menda sem celo zločinec, ker trdim, da politiki lažejo in kradejo, tudi kriminalci, ker pomagam narkomanom, in perverznej, ker so mi všeč ženske.

Vsega je enkrat konec, naiven sem, pravijo, in bolan v glavo. Živim v garsonjeri, ki spominja na kletko, ker ne morem nikamor, ker ne morem hoditi. Hvala, sošolci, zelo ste mi polepšali življenje. Pol me pa še vabijo na obletnico mature. Ura bo polnoč, v bloku je smrtna tišina, kar mi odgovarja.

Kavica

NEK CESTNIH AJ

SATURN

Glede na to, da bi vsi radi vedeli, kdaj se bo končalo obdobje korone, sem malo preletela, kaj o tem pravi astrologija. Najprej sem pregledala stanje planetov, in res je tako, kot pravijo naši in tuji astrologi. Vse se je začelo leta 2019, takrat ko je Saturn vstopil v znamenje vodnarja, in tako naj bi se tudi vse skupaj zaključilo proti koncu februarja 2023, ko ga bo zapustil. Bo pa to leto še vedno zelo težko, to se kaže v vseh znamenjih, v postavitvi planetov, predvsem pa v ljudeh samih.

Vsi živimo zelo hitro, drug mimo drugega. So zato res krivi planeti ali ljudje sami?

Nina Stepanović

MESTNI POTEPUH

Živel je nekdo, drugi so mu vzdevek dali, noči je preživeljal v odsluženi hišni podrtiji. Bolje kot na prostem. Ponujali so mu stanovanje, pa ga je odklonil. Poleg svojih je s seboj nosil še podedovane in privzgojene lastnosti. In drugi se mu niso nič smilili.

»To si je zaslužil,« je bilo slišati največkrat. Večinoma so se ga ljudje izogibali. Naokoli je hodil v razcapanih cotah in umazan – takrat še ni bilo zavetišč –, a je bil videti zdrav. Če mu je kdo rekel kaj žalega, ga je fajn nadrl. Pustil se ni kar tako. Sebe je sovražil. Sem ter tja mu je prišla prav kakšna lahkoživka, lahko se ji je izpovedal, kaj dobrega prigriznil pa se umil. Pri njej je dobil poduk, da je seks najpomembnejši, samo njemu ni bilo do njega. Božale so ga grde besede.

Sonata

KLJUČ

Iz dneva v dan opažam, da s(m)o ljudje polni strahov. Ko gre za čustva do sočloveka, do bitja, ki potrebuje pomoč, takrat jih večina enostavno izklopi, jih zaklene globoko v kletko svoje duše, ključ pa nekje izgubi.

A ni ga človeka, ki kdaj v življenju ne bi potreboval pomoči, šaj smo vsi iz mesa in krvi. Saj ste že srečali take, ki so se že v šoli vedno nekako znašli, ubrali bližnjice ali brez truda zasedli vodilna mesta v službah, prav tako v politiki itd. Dnevno jih srečujem in poleg vseh privilegijev, ki so jim bili dani ali so si jih vzeli, imajo še eno lastnost, ki jo radi delijo z nami – aroganco. Nespoštljivo nas gledajo zviška in si mislijo in tudi izdaviijo, češ ti si smet, nula, klošar!

Pa vem, da tedaj zgrabi jeza vsakega izmed nas, ki se trudimo in ure in ure stojimo s časopisom v rokah v največji vročini, v najhujšem mrazu, da bi lahko prodali čim več in kupili hrano za družino, da bi plačali položnice, da bi naši otroci ne bili v temi, da bi plačali najemnino, da naši otroci ne bi bili brezdomni, a stojimo ponosno, z odprto kletko, ker čutimo zase, za svoje bližnje in za druge, ki so pomoči potrebni. Prej ali slej bodo tudi oni naleteli na ključavnico, za katero nimajo ključa. Morda bomo ravno mi tisti, ki ga bomo imeli, a vem, da bi jim ga nesebično dali.

Nina Stepanović

SLUŽKINJA

Lepa. Ne, samo trpežna. Da bom snažilka, kuharica in ljubica, poleg pa še medicinska sestra, ko se ga toliko nacukaš, da te moram priti iskat v lokal, ker sam domov ne zmoreš priti. Lepo, da sem te spoznala, vedno boš ostal del mojega življenja. Je pa še dosti drugih čebelic, naj ti one bogatijo lajf. Uživaj v svojem svetu.

Sonata

VPRAŠANJE

Ljubezen sreča Bogastvo in ga vpraša: »Povej mi, Bogastvo, kje naj najdem Srečo?« Bogastvo premisli in odgovori: »To bi pa moral vprašati Srečno življenje v ljubezni brez bogastva. Ker si pa mene srečal prvega, to pomeni ljubezen do bogastva. In ker si me srečal, že imaš srečo v ljubezni do bogastva v življenju, kar pa je sreča!« »Hvala, Bogastvo, sedaj vem, kaj je sreča,« odvrne Ljubezen in gre zadovoljna naprej. LP

Sony (Dejan)

MOJE ŽIVLJENJE

Ko sem bil še otrok, smo živeli v Zbiljah. Spominjam se velikega jezera. Spominjam se tudi matere, kako je bila vedno zaskrbljena. Takrat še nič nismo imeli, a je oče kupil avto, ki je bil naš statusni simbol. Vse je šlo za avto in pijačo. Potem smo dobili večje stanovanje v Kosezah, ker je bil oče član komunistične stranke. Tistega leta, ko sta igrala Crvena zvezda in nevemveč kdo, je umrl tovariš Tito in vse je šlo na boljše. No, meni ne, ker sem moral kmalu v zavod, kjer sem dočakal popoln propad svoje družine. Oče je po ustaljeni metodi pil, mati je še naprej trepetala pred njim, jaz pa sem baje zrastel v psihopata, ki ga država Slovenija vzdržuje že več kot 30 let. Naj vam še povem, da je norost te vrste dedna in se prenaša na vsak tretji rod. Dnevi so mi minevali ob krajah in vlomih ali pa matranju kakšnih živali. Le kako si lahko v takem stanju, da mučiš žival? Za kakšno vrsto neobčutljivosti gre? In da človek ne spoštuje tuje lastnine – kako pride do tega? In da tega niti ne razume, ne pojmuje ...

Ker sta imela starša preveč dela drug z drugim, naju je z bratom oblikovala ulica. Brata, ki je bil rosnno leto in pol mlajši od mene, danes več ni. Meni leta tečejo dalje in nič ne kaže, da bo to kaj prekinilo, saj se še izvrstno počutim. Tudi spijem ga včasih rad, in to me veseli. Lepo je življenje na tem planetu. Le kako se je ves ta razum razvil v človeškem bitju? A ni dobro, da smo ... zdaj in tako vekomaj. Vsak mora oblikovati samega sebe. V tem času in kraju je to pravi izziv, življenje je izziv. Za nekatere vsak dan, za druge na daljše proge. Življenje moraš imeti res rad, tega se naučiš sčasoma.

Morda bo dobro, da tu nekje končam – da bom imel še drugič kaj povedati!

Robert Ž.

MOJ ODGOVOR

»Kako si?«

»Vsak dan bolje.«

Zahvaljujem se Mercatorju, ker mi dovoli ponujati časopis pred svojimi poslovalnicami!

Iva Tisa

SKRITI BOŽIČKI

Skriti božički – ma vi ste d'best! Od srca hvala, ker ste si vzeli čas in izpolnil moje oziroma naše želje. Skejt že vozi, nogavice in boksarice so idealne za partnerja, kuža pa spi na fajn blazini. Naj se povrne stokrat!

Psiha

ANEKDOTE IZ PRODAJE

IZGUBLJENO–NAJDENO

Ker ponujanje časopisa jemljem resno, stojim pred garažno hišo prav vsak dan, da si priborim tistih nekaj evrov za dostojnejše življenje.

Tako je nedavno proti vhodu v objekt stopal gospod, ki je mrzlično brskal po denarnici, predvidevala sem, da išče parkirni listek. Med brskanjem mu je na tla padel bankovec za deset evrov. Bil je tako zatopljen v iskanje, da izgube gotovine ni opazil. Segla sem po bankovcu in ga poklicala: »Gospod, gospod, to je vaše. Padlo vam je iz denarnice.« »Ste sigurni?« me je vprašal. »Seveda!« Zmedeni gospod mi je v zahvalo izročil dva evra, nato je izza hrbta k meni pristopil mladenič in mi izročil pet evrov: »Vsa čast, malokdo bi tako ravnal.« Tudi sama imam obdobja, ko sem raztresena, in zares bi si želela, da bi tedaj drugi meni vrnil izgubljene stvari.

Špela

MLADI KUPEC

Kot ponavadi ponujam časopis pred trgovino. Pa pristopi do mene mlad fantič in me vpraša, koliko stane. Rečem, da evro. Odvrne, da ga bo kupil, ko se vrne iz trgovine. Res pristopi do mene in mi v roko stisne dva evra. Doda še, da redno bere Kralje, saj jih vsak mesec kupuje njegova mama. Preden se poslovim, mi zagotovi, da jih bo še naprej kupoval, saj želi pomagati brezdomnim.

Perica

ŠOPING

Med ponujanjem cestnega časopisa srečujem različne profile ljudi. Tako sem mrzlega decembrskega dne pred poslovalnico Lidla spoznala prijazno gospo, ki mi je polepšala dan in name naredila poseben vtis.

Ko je vstopala v poslovalnico, sem ji ponudila izvod. Gospa se je približala in me pobarala, če potrebujem kaj iz trgovine. Ker sem bila pošteno v zadregi, nisem rekla nič, a me je gospa prijela za roko: »Pospravi Kralje in pridi z menoj. Si boš sama izbrala živež, pa še pogrela se boš. In naj ti ne bo nerodno, če te kdo vpraša, kaj rabiš.« In sva naredili obhod ter napolnili nakupovalni voziček.

Malo sva še poklepetali in ostali v stiku. Kot sama pravi, tudi ona ni imela lahkega življenja, a z veseljem pomaga, če lahko. Iz srca bi se rada zahvalila gospe Dijani.

Špela

PONUJAM, PONUJAŠ, PONUJAMO

Včasih se zdi ljudem ponujanje Kraljev tako lahko in samoumevno, da marsikoga ravno zato prime jeza, češ »da ga ni sram, ko fehta, pejt delat«.

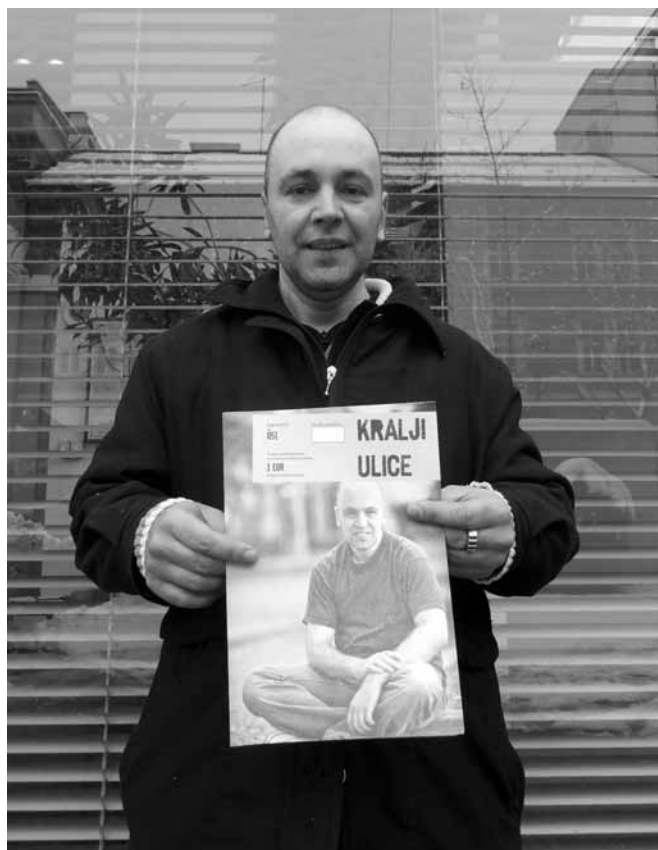
Lansko poletje je bilo moje finančno stanje zelo slabo. Sem namreč prejemnica socialne pomoči, poleg tega pa tudi duševna bolnica (shizofrenik), in moje možnosti za delo so zelo omejene. Za nameček me ovira še izobrazba: zgolj osnovna šola. Ker nimam finančne pipce pri starših, se borim, kakor vem in znam in kolikor morem. Da bi lažje preživela, sem se oglasila na Društvu Kralji ulice in se prijavila za članstvo in ponujanje časopisa. Pot pod noge, tako pač je.

Mislim, da nikoli v življenju ne bom pozabila svojih prvih kraljevskih korakov. Predvsem uvajanja v ponujanje časopisa. Eno je imeti svojo predstavo o tem in zbrati moč in se prijaviti, drugo pa je to izvajati v praksi. Povsem na začetku, ko so me uvajali, ko sem držala časopis v rokah in ga ponujala mimoidočim, sem se počutila zakopano 500 metrov pod zemljo. Članica društva me je vprašala (verjetno nisem bila videti kot tipična brezdomka, tudi streho nad glavo imam), kako to, da sem se odločila za ta korak. Povedala sem ji iskreno, da samo s socialno pomočjo ne zmorem preživeti meseca. Nič me ni več spraševala, mislim, da ji je bilo jasno. Le komu od kraljev in kraljic ni? Vsi smo na istem.

In še vedno se spominjam tistega občutka, ko sem bila pahnjena pred trgovino s časopisom v roki, ki je bil zame kot kartonski napis: *Fehtam, nimam. Ali daš kaj?* In tudi resnica ni daleč od tega. Le da imamo to dostojno možnost, da se društvo zelo trudi, da lahko damo strankam nekaj v zameno, da je časopis zanimiv, da je drugačen in tudi mednarodne nagrade za vsebino je uredništvo že prejelo. In zdaj tudi jaz pišem vsak mesec. Sodelujem pri nastajanju časopisa in delam na ulici. Kolikor je pač mogoče. A vseeno, roko na srce, ko vidite kralja, veste, za kaj gre: »Nima, a mu dam drobiž?« Zakaj bi si lagali, če je tako in nič drugače.

Tisti dan na uvajanju v prodajo so se mi od šoka tresle roke. Vendar sem stala. Odločno in pogumno. Težko, zelo težko mi je šel z jezika nagovor: »Kralji ulice! Bi vas zanimal časopis?« Še težje pa je bilo sprejeti dejstvo, da bo to odslej moje delo. Začetek je vedno težak, pravijo, povsod. Sčasoma sem ugotovila, da ljudje največ povedo s svojimi pogledi. Neverbalna komunikacija je prava zakladnica sporočanja. Nekateri te celega premerijo in točno čutiš, da si zanje zadnja smet, a jih vseeno prijazno pozdraviš. Nekateri nato obrnejo ploščo in se hinavsko nasmejijo nazaj, toda škoda je bila že narejena. Preprosto veš, da jim nima smisla ponuditi časopisa. Deljena so tudi mnenja, koliko kralji zaslužijo. To je zelo pereča tema, ki se ji izogibam, kolikor se le da. Največkrat pa me to sprašujejo tisti, ki nikoli ne kupijo izvoda, to si velja zapomniti.

Jesen je bila lepa. Topla. In prva ovira je bila za menoj, prebila sem led, postala sem uradna članica društva. Nato pa je bila

Andrej (posthumno)

Foto: arhiv KU

na sporedu zares kočljiva stvar. Kaj storiti, ko te s Kralji v roki vidijo ljudje, ki te poznajo? Ko srečaš bivšega profesorja iz srednje šole, ali še bolje, ko srečaš soseda. Nekaterim je od šoka skoraj čeljust na tla padla. Drugi ti privoščijo. Tretji ... Vrtinec nebesednih iger, ki jih vsi razumemo. Ko sem začejala, je bilo zame vse novo. Pet do šest ur sem stala na nogah. Pri miru in nepremično, stala in ponujala časopis. Na koncu so me noge tako bolele, da sem komaj zaspala. Imam precej kil in vijake v kolkah in poznalo se je, da nimam kondicije. Ko pa sem si čez čas prinesla stolček in se usedla, je prodaja upadla za 200 odstotkov. Ker sedi. Ker ne daješ občutka, da si »bogi«. In nato mi je prijazni gospod, ki je pogosto hodil v trgovino, omenil, da imam torbico pri sebi in da se vidi denarnica, pa tudi da sedim na stolu. Je rekel: »A veš, ljudje vidijo, da imaš. Da nisi revež. Daj, skrij to torbico.« Zanimivo je, da ti celo ljudje, ki niso kralji, dajejo nasvete, kako čim več zaslužiti. Mene zasluček sicer zanima, a zato ne mislim špilati ekstra reveža in igrati na strune usmiljenja. Vse, česar si želim, je dostojnejše preživetje.

In vedite: rada vas vidim – tiste, ki mi vrnete nasmehe, ko vas pozdravim. To mi najbolj polepša dan. Kovanček gor ali dol, nima veze. Ljudje ste tisti, ki me dvigate. Lepi ste, ko pridete utrujeni iz služb in ujamem vaše poglede. Lepi ste, ko mi daste kovanček, jaz pa vam časopis. In tudi ko mi zaželite vse dobro. Ker takrat vam tudi jaz želim vse dobro. Začetki so bili grozljivo težki, žalostni, ampak tam sem zaradi vas in ni mi žal, da imam tako službo!

Maja Klemenčič

Mariborska scena:

Renato Volker – Rene

IZ DRUGE ROKE

Včasih, ko nisem pri volji za nič drugega, grem v šoping. Ja, kar tako, iz dolgčasa. Tja v tri dni. Kupiti nekaj, četudi malenkost, me spremeni. Veseli me iti po nakupih. Da mi nekaj, brez česar bi sicer komot shajal, pa v tistem trenutku mislim, da mi brez tega živeti ni. Včasih si moram vzeti, da bom lahko pol dajal. Drugekrat kupim kaj, česar si ne morem izkupati iz oči. Spet tretjič mi kaka reč enostavno zadiši. Dobesedno. Dosledno, skoraj redno, sedem dopoldan v Piaf na kofe. Nek obred imam. Evro ali dva lahko naredita veliko razliko. *Retail therapy* se mi zdi zanimiva. Skoraj ganljiva je lahkotnost bivanja in brskanja med obešalniki. Občasno je sprejemljivo biti samovšečen. Vsekakor bolje kot tečen. Cene oblačil z imeni me ne zanimajo. Če mi ljudje kimajo, tudi ne več. In seveda sem rad pohvaljen, da dobro. Vsak kompliment mi je drag. Še posebej, kadar sem nag.

Iskanje smisla mi nikoli ni ležalo. Med ostalim me bolj zanima ogledalo, v katerem se zrcalim. Rad kupujem v trgovinah iz druge roke, kjer ni stroke, ki bi ti diktirala, kaj ne in kaj ja, in kjer se na modni pisti ulice v ensemblu tvoja osebnost pozna, ki kriči, kdo si in kdo nisi. Pa če me kdo snema ali ne. S tem nimam problema. To, da si dragih cunj ne morem privoščiti, ni postranskega pomena. Tu nisem nobena izjema. Podobno je v teh dneh z informacijami. Vse so iz druge roke. Goli protokoli so jih, naših junakov strokovnjakov, ki jih mnogi uvrščajo v rod spakov. Še stroke si niso enotne, ali so informacije resnične ali zmotne. Uradna medicinska revija objavi eno, mediji drugo, mi pa naj ne računamo na trugo? Težka bo. Laž ima kratke noge in visoke dodatke za vztrajno, po dnevnih potrebah, prirejene podatke. Če nekaj, kar vidim, čutim in slišim, ni na moji valovni dolžini, to zame enostavno ne drži. In pol se kdo drugi, ki vibrira višje ali nižje, jezi, ker noče razumeti, kako smo vpeti

med resnico in laži. Če zatajim svoje občutke, intuicijo in šesti čut, če mu lahko tako rečem, se hitro opečem in potem druge krivim. To sem počel predolgo in tega imam dovolj. Prevzemanje odgovornosti in enormnosti odločitev je pogoj za novi družbeni stroj. Vse se začne pri meni. Brezpogojno. Nobenih večnih resnic ni. Razen konca. Pa tudi tega vidimo vsak po svoje.

Jaz, recimo, nisem bil zadovoljen s koncem Coelhovega romana Alkimist in zdaj čaram novega. Ja, pišem nadaljevanje svetovnega besterlerja. Če bodo rezultati samo deset odstotkov originalnega pisca, me imate komot za svizca, ki se zavije v folijo. Na glavo si jo poveznem, če me to strezni. Časi se pač spreminjajo in z njimi tudi ustvarjanje. Z izgovarjanjem na postmodernizem si lahko privoščim skoraj vsak -izem. Celo komunizem, ki sem ga januarja skusil v španski Marinaledi. Bog si ga vedi. Še čas se spreminja. Res. Vsak trenutek. Zdaj je ura točno deset in pet minut čez. In zdaj ni več. Dobri dve leti pišem za Kralje in počasi se od sebe in osebne zgodbe obračam navzven. Ampak. Za naslednjo številko bom tujo zgodbo na papir prelil in jo kot prašno hostijo, pobrano z ulice, med vernike delil. Brali boste nekaj iz druge roke. Tega še nikoli nisem naredil. Odločil sem se na kosilo povabiti nekoga s ceste, ga pogostiti in se o njegovem življenju pogovoriti. Takrat bo april. Konec bo zime in odvrigel bom potrebo po iskanju te prozaične rime, teh rahlo prisilnih besednih formacij. Medtem pa vi sami presodite, kako se znajti v tej noriji huronsko drakonskih koronskih dezinformacij.

Zdaj pa tako iz prve roke. Če vam je za vas vseeno, mislite vsaj na otroke in na njihove duševne praske, zaradi dušenja pod prakso maske.

015
KRALJI
ULICE

Mariborska scena:

Goran Šrok – Gogi

KO BOMO ZAVLADALI SVETU

Danes sem se spomnil zgodbe, ki je nisem še nikoli in nikjer zapisal. Leta 1997 ali morda leto dni prej me je grabila paranoja. To je, veste, tista stvarca, ki ti cvre možgane. Imaš prisluhe in privide, da te venomer zasledujejo. Hočeš pobegniti, a to ti nikakor ne uspe. V vsem in v vsakomer vidiš grožnjo. Da te bo ubil ali kakor koli drugače ogrozil. Velika pizdarija je to, dragi moji. Fajn me je pipalo, tak fajn, da sem verjel, da mi marsovci pošiljajo signale, da prihaja čas, ko bodo z mojo pomočjo zavladali svetu.

Tovrstno paranojo je povzročalo pretirano snifanje kokice. Božji prah: ako ima Bog kaj s tem prahom, bova po moji smrti krepko poračunala. Ta prah povzroča strah pred vsemi živimi in mrtvimi. Bedarija na kubik je to, dragi moji cenjeni bralci in cenjene bralke. Kakor koli že, izvlekel sem se brez večjih posledic in se uspešno s silo volje spravil k sebi. Po tej izkušnji vem, kako se počutijo norčki. Zelo blesavo, vam povem. Verjamem pa, da so

v svojem prepričanju srečnejši od nas vseh. Živijo v svojem svetu in briga jih za vse okoli sebe. Vse to povzroča glavna mašinerija v našem telesu – možgani. Smo najinteligentnejša bitja na planetu. Iz roda v rod so otroci, naši nasledniki, vedno inteligentnejši. To je vse lepo in prav, vendar ko bodo naši možgani dosegli svoj vrhunec, bo konec. Konec vsega. Človeštvo se bo spremenilo v robote. Evolucija! Zanima me, kak bo to zgledalo. Mogoče pa bom tam nekje iz nebes opazoval tok dogodkov.

No, pa da neham s pametovanjem in vam serviram nekaj konkretnega. Zaljubljen sem se v svojo zobozdravnico. Odločil sem se, da jo povabim na kavico. Mogoče bo celo za. Sanjati je lepo, a vprašal jo bom ziher. Več kot ne mi tak in tak ne more reči. Je pač ženska, ki me nenormalno seksualno privlači. Kaj čem, taki pač sem. Boljše vprašat pa potem vsaj veš, pri čem si. Tak ajnföh je to pri meni, drage moje cenjene bralke in moji cenjeni bralci. Papa, čavči, arivederči, pa fajn mi bodite do naslednjic.

Foto: Iomí G15 (posthumno)

IŠČEM OSEBNEGA ZDRAVNIKA

Kot mnogi sodržavljeni sem ostala brez osebnega zdravnika.

Stara sem 35, Slovenka, brez otrok, ITM normalen, redno se rekreiram, jem uravnoteženo, ne pijem, ne kadim, ne izpostavljam se tveganjem (kot so športi v naravi, razgibano spolno življenje, sončenje ali hitra vožnja). Spoštujem vse ukrepe in sem trikrat cepljena ter dvakrat prebolela. Še nikoli nisem koristila bolniške, pri osebnem zdravniku sem bila le nekajkrat v življenju. Tudi novega zdravnika ne bi brez potrebe vznemirjala.

Osebnega zdravnika nujno potrebujem zaradi zavarovanja stanovanjskega kredita za nakup večnamenskega bivalnega hodnika (osem kvadratov) v čudoviti zgradbi na Rudniku, zgrajeni 1917.

Prilagam svojo fotografijo in podatke iz aplikacije »mojZdrav«.

Šifra: Popolna pacientka

Boda Nikolaj

PAPARAZZI ZA REVEŽE

Jaka Prijatelj

Priloga Društva slovenskih pisateljev Vrabec Anarhist se tako kot spletni portal imenuje po neuklonljivem ptičku iz romana Ivana Cankarja Hiša Marije Pomočnice, ki se je na vsak način hotel prebiti na svobodo in ga lahko razumemo kot simbol večne utopije. Čeprav je vrabček v romanu nesrečno končal, smo ga oživili v prepričanju, da mora biti svoboda temelj družbe in ustvarjalnosti. Prilogo urejata Igor Divjak in Neža Vilhelm.

Klarisa Jovanovič

POGOVOR S KÓSTASOM HATZIANDONÍUJEM, AVTORJEM ROMANA AGRIGENTO

Zakaj Agrigento? Povejte kaj več o svoji veliki ljubezni do Sicilije, predvsem pa do tega mesta.

Že dolgo preučujem zgodovino grškega sveta, zgodovino dežel, kjer so nekoč živeli Grki, in tistih, kjer še živijo, a so ostale zunaj meja današnje Grčije. Mednje spada tudi Sicilija. Ko je matična Grčija blestela v svojem klasičnem obdobju, je tudi na Siciliji cvetela grška kultura. Ukvarjanje s tem zgodovinskim obdobjem me je pripeljalo do predsokratikov, ki jih nadvse cenim, in eden njih je Empedokles, otrok Sicilije. Sprva sem nameraval napisati študijo o tem času, esej. Toda ko sem se zavedel, da me ravno tako kot preteklost zanima tudi sedanjost Sicilije, njeni današnji prebivalci, osebnosti, kot sta, denimo, Pirandello in Tomasi di Lampedusa, ki sem jima prav posebno naklonjen, predvsem pa dejstvo – ki si ga zastavljam tudi kot vprašanje –, da vsaka izginula civilizacija pusti za sabo pomembne sledove, ne le v zgodovini, temveč tudi v vsakdanjem življenju, sem se odločil, da napišem roman; samo na ta način sem lahko spregovoril o tem, o čemer nenehno razmišljam. Umetnost v primerjavi z znanostjo ponuja veliko več svobode, nas očara s svojo magijo. Ko sem se torej odločil za to zvrst proze, me je pot neizogibno peljala v Agrigento, v antični Akragant, ki je bil poleg Sirakuz najsijajnejše mesto na Siciliji. Agrigento je tudi Empedoklov in Pirandellov rojstni kraj. Ustanovili so ga kolonisti z Rodosa, ki je moj rojstni otok, in to dejstvo me je še usodneje povezal s Sicilijo.

Empedokles je pomemben filozof, in vendar ni niti zdaleč tako znan, kot sta, denimo, Pitagora in Sokrat. Kaj vas je pri njem posebno pritegnilo?

Empedokles je bil velik filozof, eden vidnejših predsokratikov. Po krivici je zapostavljen, čeprav je očaral velike osebnosti, kot so Nietzsche, Hölderlin, Rolland. Kot filozof klasične dobe je večje povezoval aristokratske vrline, demokratično zavest in vero v mistično plat življenja. Lahko bi postal tiran ali kralj, a je ponudbo, ki se mu je zdela cenena, zavrnil. Njegova osnovna misel, da svet poganjata ljubezen in sovraštvo, se je izkazala za resnično. Če si priključimo v misel zgodovino človeštva, človeške družbe kot celote, pa tudi zasebno življenje posameznika, si bomo zlahka priznali, da omenjeni kozmični sili poganjata vse, kar obstaja, in bosta to počeli v nedogled, kajti, kot je sam poudarjal, kar se rodi, ne more umreti.

Italijo ste prvič obiskali leta 2008, ko ste roman tako rekoč že končali. Kje ste našli vse stvarne podatke, ki jih v knjigi opisujete do najmanjših podrobnosti? Danes najdemo marsikaj (ne vsega!) na medmrežju, toda pred 14 leti ...

Ko sem začel pisati roman, sem menil, da morajo biti v ospredju domišljija in izsledki mojih zgodovinskih študij – in ne neposredni vtisi konkretnih doživetij. Moje dolgoletno, zavzeto prebiranje zgodovinskih in filozofskih knjig, poglobljanje v zgodovino in filozofijo ter listanje po turističnih vodičih so pripomogli k vzdušju, v katerem sem začel postavljati temelje za pričujoči roman. Ko sem roman končal – a je bil še v tipkopisu –, sem se odločil, da si na lastne oči ogledam reči, o katerih sem pisal. Zaželel sem si, da bi na kraju samem preveril, ali so me občutki, ki so me prevevali med pisanjem, napotili v pravo smer, in na moje veliko veselje so se ti izkazali za pristne, izkazalo se

je, da sem na pravi poti. Ko sem se lotil vnovičnega branja svojega besedila, je seveda sledilo nekaj popravkov – sicer pa vedno znova in znova prebiram, kar sem že napisal, menim, da tudi knjige »zorijo«. Popravil sem torej nekaj podrobnosti, ki zadevajo opise sicilijanskih mest, toda nič bistvenega, nič pomembnega.

Za Evropejce je Sokrat prisposoda modrosti in etične drže. Toda zdravnik Pausania, središčna oseba v romanu, na filozofa gleda z nenaklonjenim očesom. Marsikdo se bo začudil: Kdo je ta, ki si upa kritizirati tako karizmatično osebnost?

Pausanijev pogled na filozofa ni zgolj njegovo stališče in tudi ne moja domislica. Takšno stališče je z zanimivimi argumenti utemeljil že Nietzsche v svojem *Rojstvu tragedije iz duha glasbe*. Razlogi, ki so povzročili smrt tragičnega duha in propad klasične grške civilizacije, so tako kompleksni, da jih književnost ne more temeljito ubesediti. Pausanijev romaneskni značaj pa se ne ubada z dvomi, njegova sodba je neomajna. Antična tragedija in življenje v klasični dobi sta usahnila zaradi zahteve po splošni izobrazbi, ki sta jo terjala sterilni racionalizem in optimistična znanost, z eno besedo: teologija napredka. Spopad med Sokratovim pozitivističnim stališčem na eni strani in tragičnim konceptom življenja na drugi Pausania vznemiri do te mere, da ne more ostati ravnodušen. Morda z njim ne soglašamo, toda tega problema, tako menim, ne moremo zaobiti. Propad klasične grške civilizacije in z njo povezane demokracije nas zadeva neposredno – ne zgolj zato, ker nas zanima preteklost, temveč zaradi aktualnih problemov, s katerimi se spoprijemamo v vsakdanjem življenju.

Foto: osebni arhiv

Kostas Hatzianđoníu

**Obstaja upanje za Linosa in Isabello?
Obstaja upanje za boljše sobivanje med
Vzhodom in Zahodom?**

Če ubežnik, ki se skriva v Agrigentu, pooseblja sovraštvo – najsi gre za delovanje v imenu ideologije ali za zločinsko početje brez izgovorov –, Linos in Isabella, ki se kot ljubezenski pari v srednjeveških romanih ločita in po dolgem času znova snideta, poosebljata romaneskno ljubezensko uravnoteženje in hkrati edino možnost, da izstopimo iz začaranega kroga nenehnih spopadov. Ljubezen, ki se z vso silo zaganja proti težko dostopnemu terenu, ni zgolj odziv na sovraštvo, je tudi naše edino upanje, ki nas rešuje pred smrtjo. Pa čeprav samo kot iluzija. Ki je hkrati tudi edina možnost sprave med Zahodom in Vzhodom. Odprta in negotova možnost, tako kot je odprt konec romana, ki odstira pogled na negotovo pot v prihodnost.

**Ali mladi ljudje v Grčiji dobro poznajo
kulturno dediščino grške antike?**

Ne maram tarnati, toda ob tem vprašanju sem nehotе globoko vzdihnil. Naš učni načrt se zadovoljuje z utečenimi podatki – in ti, resnici na ljubo, učence navdajajo s ponosom –, namesto da bi se osredotočil na brezčasne vrednote, ki jih je spočela klasična doba. A to ni edina ovira. Prevlada tehničnih znanosti in

ozkih ekonomskih interesov na eni strani ter politični predsodki in pomanjkljivo znanje na drugi vidijo v antični dediščini breme in niti ne slutijo, da je to hranilo za svobodne ljudi, ki jim grozi svet brez milosti.

Slovenska književnost v Grčiji. Poznate kakšno ime, kakšen podatek? (Če na vprašanje ne morete odgovoriti pritrdilno, se nikar ne vznemirjajte. Večina slovenskih bralcev pozna samo Seferisa, Ritsosa, Elitisa, Kavafisa in, kajpada, Kazantzakisa.)

Grški javnosti – in to velja celo za zavzetega bralca – se o slovenski literaturi komajda sanja. Ne vem, ali je to usoda vseh narodov, ki jih ne prištevamo k »velikim literaturam«, vem pa, da je to krivično. S slovensko kratko prozo sem prvič prišel v stik pred 20 leti, v knjigi, ki jo je izdala založba Zaharopoulos; v njej sem zaznal prav posebno senzibilnost, ki me je nekoliko spomnila na t. i. »jugoslovansko« književnost. Moram pa poudariti, da sta mi poznana dva izjemna slovenska pisatelja – z njunim delom sem se seznanil nedolgo tega: Drago Jančar s pretresljivim romanom *To noč sem jo videl* (glavna junakinja tega pretresljivega zgodovinskega kolaža, Veronika Zarnik, je po mojem mnenju eden najpomembnejših značajev sodobne evropske literature) in Vladimir Bartol s preroškim *Alamutom*.

Kaj je te dni na vaši pisalni mizi ali, bolje, v Wordu? No, načrti za prihodnost, recimo.

Čeprav se te besedne zveze bojim (pogosto zgolj opazujem življenje in sem glede prihodnosti večinoma ravnodušen, včasih samo malce vznemirjen), je vendarle med vsemi vsebinami, ki bi jih rad zaokrožil v knjigi, ena vedno prevladujoča. V tem trenutku razmišljam – čeprav še ne vem, kakšno obliko bom dal tej vsebini – o zgodbi neke resnične grške izseljenske družine, ki je tako kot vse evropske družine prispevala pomemben delež znanja v mozaik evropskega kulturnega prostora 19. stoletja in jo je dolga pot do današnjega dne – s pomočjo moje domišljije, kajpada – močno zaznamovala. Razmišljam torej o knjigi, v kateri bodo mogočni, slikoviti prizori, zahtevna reč, pisava, ki je doslej še nisem izkusil, vem samo to, da ne bom napisal enoznačnega zgodovinskega romana; zgradil bom most, ki bo združil zgodovino in literaturo in bo govoril predvsem o sodobnem življenju. Upam, da bo most zdržal. Vem, da ne bo prenesel hudih obremenitev in ne pretirane lahkotnosti. Praznina pod njim bo vsakič znova na preži.

V Solunu, januarja 2022

Roman je izšel letos pri založbi Pivec.

Katja Šifkovič

Foto: Jože Suhadolnik

ODVISNOST KOT MEDITACIJA O BOLEČINI

»Poskus bežanja pred bolečino je tisto, kar v resnici povzroči še več bolečine,« pravi dr. Gabor Mate, kanadski zdravnik, ki je bil sicer rojen na Madžarskem v Budimpešti med genocidom druge svetovne vojne. Njegovi stari starši so bili ubiti v Auschwitzu, večji del njegove družine je izginil med vojno, oče pa je pristal v nacističnem taborišču prisilnega dela. Mate se je najprej ukvarjal s poučevanjem angleščine v srednji šoli in se šele kasneje odločil, da bo sledil svojim otroškim sanjam ali, kot sam najraje zatrdi, svoji želji in se posvetil študiju medicine. Več kot 20 let je vodil zasebno ordinacijo splošne, družinske medicine, vmes je delno delal tudi kot koordinator enote za paliativno oskrbo.¹ Večina njegovih trenutnih pacientov trpi za hudo obliko odvisnosti, duševnimi boleznimi ali virusom HIV.

V tem zapisu bi želela osvetliti del njegovega razmišljanja o odvisnosti, o posamezniku v tem trenutku v času, predvsem pa njegov pogled na travmo, ki je tesno povezana z bolečino in posledično tudi različnimi vrstami zasvojenosti. Sam verjame, da sicer vse odvisnosti niso zakoreninjene v travmi ali zlorabi, vsekakor pa ima vsaka svoj izvor v pretekli boleči izkušnji. Bolečina je v središču vseh odvisnosti. Prisotna je v nekom, ki obsesivno igra igre na srečo, odvisniku od interneta, alkoholiku, pri nekom, ki kompulzivno nakupuje, in pri deloholiku. Bolečina morda ni tako globoka, ampak je zagotovo tam.

V javnosti se je začel pojavljati po objavi knjige *In the Realm of Hungry Ghosts: Close Encounters with Addiction* (prev. V kraljestvu lačnih duhov), v kateri lahko preberemo močan poziv k dekriminalizaciji drog in veliko bolj informiran in občutljiv pogled na odvisnost. Sam ugotavlja, da odvisniki, tisti, ki jih zavračamo kot odvisnike, niso bitja z drugega sveta, ampak le posamezniki, ki so se znašli na enem koncu spektra bolečine, kjer bi se lahko znašel kdor koli izmed nas. V svoji knjigi nam predstavi zgodbe svojih najbolj ekstremnih pacientov, ki so kradli, goljufali, prodajali spolne usluge in se tako ali drugače predajali drogam. Velik del svojega angažiranega pisanja posveča tudi neučinkoviti vojni proti drogam, ki jo večinoma vodijo ZDA. Piše, da so pri znižanju z drogami povezanega kriminala veliko učinkovitejši npr. prostori za varno jemanje drog, brezplačna zdravniška oskrba, sterilni pripomočki za jemanje drog in splošna socialna varnost.

Mate išče temeljne vzroke zasvojenosti in uporablja klinični in psihološki pristop k iskanju odgovora na vprašanje, zakaj si določeni ljudje tako ultimativno škodujejo.

Vse odvisnosti in zasvojenosti imajo enak izvor in obenem tudi prognozo. Izhajajo iz pomanjkanja ljubezni in iz naše nezmožnosti, da bi svoje otroke ljubili tako, kot bi morali biti ljubljene. Obenem pa iz tega, da bi same sebe ljubili na način, ki ga potrebujemo. Odvisnost ni izbira, ki bi jo kdor koli zavestno sprejel, ni nikakršna izguba dobrega in ni šibkost v karakterju in ni neuspeh volje, niti ni dedna možganska bolezen, temveč je odgovor na človeško trpljenje. Vsi pacienti, s katerimi je dr. Gaber sodeloval, so bili resno ranjeni kot otroci. Ženske so bile spolno zlorabljene, moški so bili tudi spolno zlorabljeni, obenem pa so vsi preživeli tako čustveno kot tudi fizično zlorabo. In zato, če pogledamo tudi sodobne znanstvene članke, lahko razumemo odvisnost ne kot bolezen ali izbiro, temveč kot začasni poskus pobega pred trpljenjem in bolečino.

Kar posamezniki potrebujejo, pa ni obsojanje in kontroliranje

simptomatike zasvojenosti, temveč potrebujejo pomoč pri zdravljenju njihove travme. Mediji in kulturna panorama zasvojenosti je takšna, da kaže zasvojenosti ljudi, ampak ne pojasnjuje, zakaj so zasvojeni. Pokaže nasilno željo po drogah, ne razloži pa, iz kje to nasilje izhaja.

Razmišljanje o tem, kako te posameznike ozdraviti, pa je zelo »zahodno«,² pravi dr. Gaber. Kjer je ta, ki je zasvojen bolnik, zdravnik pa je strokovnjak, ki ga bo ozdravil, »kot bi želel ozdraviti kos mesa«, pravi Gaber v intervjuju *Childhood trauma creates addiction* (prev. »Travma v otroštvu vodi v odvisnost«). Če vprašanje zastavimo tako, potem pravi, da zdravljenje in ozdravitev nista možna. Pod pogoji, ki trenutno vladajo v pravnem, družbenem in zdravstvenem svetu Zahoda, v katerem dr. Gaber tudi deluje, so možnosti za ozdravitev zelo majhne, ker k problemu pristopamo z napačne perspektive.

Seveda medicina priznava razpone oz. spektre zasvojenosti in odvisnosti. Nekateri se absolutno lahko dokaj preprosto rešijo odvisnosti, ampak tisti, ki so zares globoko v zasvojenosti, jim je najtežje, obenem pa so stigmatizirani tudi s strani družbe, kar onemogoča zdravljenje. Kjer bi potrebovali pomoč in sočutje, so kaznovani.

»Pred sabo imamo torej otroke,« pravi Gaber, »ki so zelo travmatizirani, in ko so otroci travmatizirani, se to neposredno prenese na samozavest – sram jih je. Otroci večino občutij obrnejo vase in si torej mislijo, da če me tako boli, potem pa že moram biti grozna in slaba oseba. Ali pa druga oblika zlorabe, spolna zloraba, pri kateri si otroci nezavedno očitajo, da bi se morali braniti, in ker se niso, so zaradi tega šibki. Iz tu izvira ta grozna bolečina, ta bolečina, ki jo je nemogoče zdržati – iz zlorabe. Človeški um pa se razvija v odnosu do okolja, v katerem živi, in možgani se oblikujejo tako, da bo posameznik v zasvojenostih in kompulzivnih dejanjih našel večje olajšanje. Fiziologija možganov je dejansko močno zaznamovana z zgodnjeto otroško travmo.«

Dr. Mate pravi, da smo rojeni povezani s svojimi čustvi, svojim naravnim in potrebnim načinom obstajanja. Ko je bolečina zaradi travmatičnega dogodka neznosna in otrok nima podpore, da bi jo izkusil in jo premagal, je eden od načinov samozaščite, da se odklopimo od svojih občutkov. Trdi, da se ne doživljamo več pristno in v celoti.

Zgodnje izkušnje so tudi predloga našega vseživljenjskega pogleda na svet, naše nezavedno okno, skozi katero vidimo in razumemo svoje okolje. Če je zgodnje okolje nezanesljivo ali škodljivo, lahko razvijemo omejen pogled na svet, v katerem zaznavamo grožnjo, tudi če je ni, ali, nasprotno, v katerem grožnjo obrambno zanikamo ali napačno zaznavamo, ko je prisotna. Skratka, naš pogled na svet je odmaknjen od dejanske realnosti.

Sam trdi, da vsaka zgodba nima srečnega konca, ampak nova odkritja v znanosti, sočutje in empatija pričajo o tem, da nobeno človeško bitje ni brez odrešitve. Dokler je možno življenje na tem planetu, sta rešitev in nov začetek možna za vsakega posameznika. Kako podpreti to idejo v drugih in seveda tudi v sebi, pa je ultimativno vprašanje njegovega razmišljanja.

Ima nade. ☺

¹ Paliativna oskrba je aktivna celostna obravnava bolnikov z neozdravljivo boleznijo in podpora njihovim bližnjim.

² Zahodna medicina ali medicina sta v širšem pomenu veda in delovanje, usmerjena k preprečitvi in zdravljenju bolezni in povrnitvi zdravja ljudi, v ožjem pa povezana z dejavnostjo zdravnikov.

Foto: osebni arhiv

Vid Karlovšek

O poslanih pesmih

Rekel bi, da je rdeča nit teh štirih pesmi problem komunikacije v sodobnem svetu. Dovolj povedno pa je najbrž že dejstvo, da so nastale v koronskem času.

koraki drdrajo donijo
po tlakovcih tleskajo
iz kričeče gmote
se luščijo glasovi
luščijo besede
ujede preletavajo
pusta pogorišča
ki jih preplavljajo
gomazeče množice

povsod sami
obrazi obrazci
brezobraznosti
obrazložitve

misel se prostituira
na konici jezika

usmiljenje
cviljenje
da ne pozabiš živeti
žival

ponavljam se
ponavljaš se
vse se
ponovno pojavlja
ponavlja se verz
ponavljajo se besede
ponavljajo se obrazi
in stanja in misli
in nesmisli
čas se ponavlja kraj
molk se ponavlja
v ponovitvah ga naplavlja
v ponavljajoče se plitvine
ponavljajo se vsakršna
pojavljanja
ponavljajo se ponavljanja
vedno enako vedno isto
vedno večno vedno vračanje
vedno bolj vedno več
vedno več večnosti

lupina se predre
z donečim pokom
izlije se notranjost

ves gnev
ves gnus
ves gnoj

med nakradenim bliščem
besed iščem sled
tišine

beseda ne gre z jezika
pogled ne iz očesa
dotik ne s konice prstov

komunikacija masturbacija
iniciacija v socializacijo

človek človeku molk

tako zelo rad
bi se potopil
globoko globoko
pod gladino
ribe bi zobale
mojo kožo
vodno rastlinje
bi se ovijalo prek
mojega telesa
kamni na dnu
bi me vlekli k sebi
čas bi tekkel skozme
šumel bi nežno bi šumel
ves moj svet bi se
spokojno zibal
ves moj svet bi valovil
jaz pa bi samo lebdel

OpenClipart-Vectors

Fotr mi je enkrat kupu grde pumice na ježka. V cvetu pubertete, ko me je zanimu glasuj zame pa 10klč mwa, me je nateru, da jih prvo 3 dni vlačim po fletu, da jih "rashodam malo". Res so ble grde + rjave barve. In da Sara, takrat ponosna bodoča žena Toma Kaulitza uleti pred vrata osnovke, obuta v neki kar ni EMO?! Po 10ih neuspešnih poskusih prepričevanja bratranca, da bi njemu te pumice ful sedle, sm jih odnesla v šolo, da lahko v njih igram guze na šolcu. In pol sm odbila podplat. In odnesla pumice fotru in rekla, da hočem buffalovke. Prvo mi je fuknu podplat v glavo. Pol ga je zalepu s sekundnim. Pol se je spet upizdu in mi reku "Teraj, buffnem ti mater". In pol sm jpkala v kopalnici eno uro na 1000 meere od Tokio Hotel, pa dramatično strmela skozi okno, ker mam grde pumice na ježka in ne buffalo Superg in posledično pač život nije fer. Najhuje je blo to, da jih nikakor nism mogla prerast!! Te grdi čevlji so gor rastl z mano. In na neki točki sm čez dve leti še enkrat zatežila za buffalovke. "ŠTA FALI OVIMA?". uh. Polovica podplata, lukno mam na prstu... pa GRDE SO. Reku je, naj nosim papuče.

KNJIGA: DORA IN MINOTAVER, SLAVENKA DRAKULIĆ

JE RES LJUBILA MINOTAVRA?

Dora Maar, modna in reklamna fotografinja in slikarka, je leta 1959 prišla iz psihiatrične bolnišnice, kjer so jo, kot je bilo tedaj v navadi, zdravili z elektrošoki. Hotela se je ponovno postaviti pred zaslonko fotoaparata in pogledati vase. Želela je obuditi spomine na zgodbe iz preteklosti, tako da jih bi zapisala v hrvaščini v črno beležko ter morda sama bolje razumela, zakaj je doživela duševno krizo, zakaj se je umaknila v svoj svet.

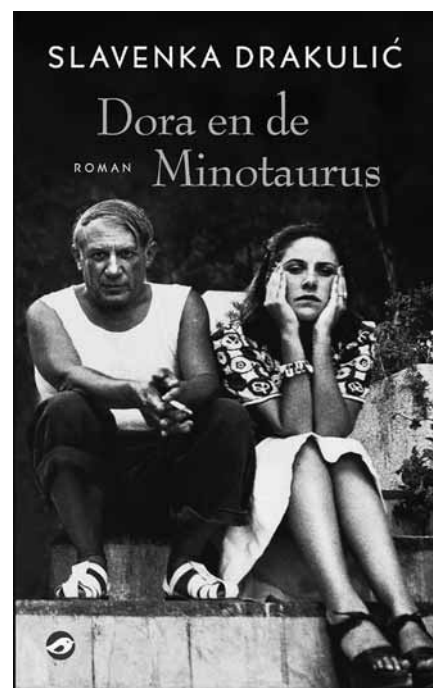
Je res preveč ljubila? Je res ljubila Minotavra Picassa in ne Pabla? Fotografski jezik je njen edini pristni jezik. Ko je dopustila, da ji ga odvzamejo, ni samo onemela, temveč je postala drug človek. Ta jezik ji je odvzel Picasso, ki je v romanu Minotaver (iz grške mitologije pol človek, pol bik, žalostna zver, ki žre človeško meso, tava po neskončnih hodnikih brez družbe, brez ljubezni, brez upanja). Njemu, tej samozadostni zveri v človeškem telesu, je dopustila, da ji je surovo iztrgal jezik, ji izkopal edino oko, s katerim vidi, oko fotografskega aparata. Počuti se kot žrtev, večkrat tudi kot Francesca, za katero ji je povedala mama, francoska prostitutka v Argentini. Picasso pa je ujetnik svoje ustvarjalnosti, eden največjih slikarjev vseh časov, ne le v nadrealističnem gibanju Francije v 30. letih. Energijo je črpal iz ljudi in svojih muz: Olge, Marie-Tereze, Dore, Francoise, Jacqueline.

Dora Maar se je rodila v Parizu leta 1907 očetu Hrvatu in materi Francozinji. Zaradi očetove službe in mamine želje po bogastvu so se preselili v Argentino. Bila je očkova deklica, njena sobica je imela steklene stene z zaveso, od koder je večkrat slišala ljubljenje ali prepire staršev. V tej stekleni kletki, kjer je bila izpostavljena očetovim moškim pogledom in materinemu nadzoru, a obenem ji je pomenila zatočišče, se počuti nelagodno in že kar zgodaj, kot dvanajstletna deklica, se skriva za objektivom fotografskega aparata, ki ji potem večji del življenja pomeni ščit pred ljudmi.

V začetku je verjela v brezpogojno žensko ljubezen, ki je v 30 let starejšem Pablu Picassu ustvarjala neprebojen ščit. In tako je lahko v njem neovirano rastle sebična in razvajena pošast. Očarana ga je opazovala, kako si češe in vlačil dolg pramen las čez zaobljeno lobanjo, nasajeno na nizko, zbito in napeto telo, on pa jo je opazoval kot predmet. Picasso je komajda priznaval

Matissa in ni imel volje, da bi se ukvarjal s slikarstvom ženske, ki se na platnu poigrava z barvicami, razen če je ne bi s tem nameraval narediti za svoj plen. Naslikal je surovo risbo ženske in moškega z bikovo glavo z naslovom Dora in Minotaver. Dora jo obožuje in hkrati sovraži, kajti nikoli se ne bo ločila od nje. Bik s silo odriva ženske noge in jih še bolj razmika, ne da bi popolnoma razkril njeno spolovilo, z drugo roko pa sega po njenih prsih. Ženska se ne upira, vendar ga ne gleda. Očitno je, da ne more nič drugega, kot da se prepusti močni živali, za katero se ne ve, ali jo bo v naslednjem hipu razčetrverila, ugriznila ali posilila. Kot bi ji govoril: »Ti bom že pokazal, izkusila boš mojo moč. Ne moreš me zapeljevati brez posledic. Tvoj gospodar sem. Podredil si te bom.« Vendar njeno belo telo ne kaže napetosti, temveč prepuščanje. To je njuno perverzno razmerje. Prevladovanje, podrejanje sedmih let.

Picasso ne išče razumevanja, ampak samo oboževanje. Ima svoj harem, ki se razkazuje moškim, jih zapeljuje, sodeluje v seksualnih eskapadah. Dora ni hotela sodelovati, ni hotela biti izpostavljena, v družbi se je skrivala za fotografskim aparatom, bila je ponosna, arogantna in eksotična fotografinja. Čeprav je tudi ona umetnica, težko sprejema Picassovo voajerstvo. Bila mu je pokorna. Predala se mu je na milost in nemilost, njen obraz na njegovih slikah se je začel maličiti, dokler nazadnje ni postala komaj prepoznavna pošast. Picasso ni poznal usmiljenja. Izpostavil jo je posmehu, ko jo je slikal z žalostnim pogledom. Zanj je bilo slikanje magično dejanje, ki ni dopuščalo niti malo prostora drugemu. Bil je samo on in njegova lastnina na platnu. Njegova želja po posedovanju je bila brezmejna, spolnost mu ni zadoščala in sčasoma je za drugega človeka postala lahko nevarna. Dora je najsrečnejša, ko ustvarjata fresko Guernica – sliko o španski državljanski vojni za razstavo v paviljonu v Parizu. To je bil zanjo občutek harmonije, ki ni izvirala iz telesne bližine, temveč iz razumevanja med človekoma, ki ustvarjata skupaj. Sporazumevala sta se s pogledi, kimanjem ali gibom rok. Fotografirala ga je na leseni lestvi, med čepenjem, v kotu ateljeja ali ob nenavadnem gibu. Njuni telesi in njune roke, osredotočeni na platno, so sledili misli. V teh trenutkih je bila bolj zadovoljna, kot kadar sta bila v ljubezenskem objemu. Pomislila je, da

je spolnost za njiju samo nekaj na poti k še močnejšemu občutku bližine. Kajti kadar občutiš drugačno bližino, postane telesna bližina samo površen izraz razmerja, dotik kože in ne dotik bitja. Pri ustvarjanju Guernice ni bil Minotaver, ona mu ni bila podrejena, saj je tudi sama ustvarjala. A po Guernici Dora začne umirati. Spoznala je, da želi pošast izsesati njeno ustvarjalnost, njene ideje in vse, kar je bilo v njej, ter potem izpljuniti luščino. In tako je ostala prazna kot polžja hišica. Za Picassom ji je ostal okus po porazu. Zlomil jo je kot umetnico, nato zavrzel kot modelko in ljubico. Strah jo je bilo pred zavrženostjo, izgubljala je samozaupanje v svojo izobrazbo, nadarjenost, uspešnost, samostojnost, samozavest, ugašala je kot ženska in kot umetnica. Še vedno si očita, da ni spregledala znamenj njegove okrutnosti. Sta bili za to krivi ljubezenska zaslepljenost in ambicioznost? Je bila pripravljena biti s Picassom, tudi za ceno izgube svoje osebnosti?

Dora predstavlja *femme fatale*, ki je postala žrtev svoje lastne strasti. Ponosna in ošabna, naivno iskrena, za krinko hladnosti, ljubosumna nečimrna ženska, vendar taka, ki se ne bori več, temveč odneha in se prepusti svojim šibkostim. Po 30 letih, ko je Picasso umrl, ga ni imela s čim objokovati, vse solze ji je ukradel in jih zmetal po svojih portretih.

Maja Drolec

MOJA ANGELČICA

Me je povabiva.
Me je nahraniva.
Me mau umiva.
Pa mi je oprava.
Pa potolaživa.
Pa nasmejava.
Pa mi nežno dava.
Poj pa mau zaspava.
Pa me zbudiva.
In na šiht nagnava.
Ona je ta prava.

Moja Angelčica

Benjamin MantaQi-CHI

ČAS VELIKE MEGLE

Meglica se je dvigovala nad Ljubljano v mestu, ki se je prebujalo z lepljivimi koraki raznašalcev reklam. Časopisov že dolgo nihče več ni naročal, o majavih borzah in vedno višjih cenah goriva ljudje več niso marali brati. Začetna evforija za evropskimi zvezdicami se je podelila skupaj s pičlo ponudbo novih delovnih mest in s povečanjem števila kraljev ulic, kakor so pesniško imenovali brezdomne. Naj se ve, da tukaj domujejo poeti in trubadurji! Da ne bo pomote, to niso bili premožnejši, ki so živeli v graščinah in spali pod baldahini. Kralji ulice so otroci novega časa, ki so izgubili boj s kapitalom in jim, razen golega življenja, ni ostalo nič, česar bi se lahko oprijeli. Resnici na ljubo je bilo med njimi tudi nekaj vnetih častilcev dobre (ali tudi manj dobre) kapljice. A zdaj še teh ni bilo več – izhlapeli so v megleni nič. V deželi, kjer se je dolgo lepo govorilo in vedno manj delalo, je ostalo bore malo veselja. Nič čudnega, da se je megla nad mestom dvigovala, a se ni in ni hotela dvigniti. Tam se je ugnezdila in pritiskala leto in dan.

Ob koncu novembra, ko so bile megle že neznosne, se je v Ljubljano pripeljalo poulično gledališče. Belo napeto platno, reflektor in stara harmonika niso obljubljali paradnega blišča in uživaškega paradiža. Moški je napenjal vrvi na zaobljene stebričke znamenitega Tromostovja, ženska je tekala naokoli z majhnim priročnim generatorjem za elektriko, dekle pa je spravljalo v red rekvizite: žoge, obroče, dijabole, obleke. Vse je kazalo, da gre za žonglersko družino brez svetovnega slovesa, a z zagnanostjo, ki jo imajo le iskreni ljubitelji igre. A ljudje so hiteli mimo, naveličanega in utrujenega koraka, le po miru se jim je tožilo. Nekaj je k temu prispevala megla, več pa podedovana skeptičnost do vsega novega in drugačnega. Celo kralji ulice so se zmrdovali nad dogajanjem pred mogočno frančiškansko cerkvijo, kjer so se v času pred veliko meglo ponosno nastavljali bliskavicam turistov. Zdelo se jim je, da nekaj njene lepote in veličastnosti pada nanje, ko ležijo na njenih stopnicah in čakajo na kakšno radodarno roko z drobižem. A teh rok je bilo vedno manj, vedno bolj so jih nadomeščali prezirljivi pogledi in obtožbe. »Lej ga, delat pejd, ne pa nam odžirat drobiž!« so sikale oči meščanov, jeznih nase in na ves svet. Bali so se, da je revščina nalezljiva kot gripa, in so si pred njo, preventivno, zatiskali oči.

Megla je bila zaveznica glumačev, ki so zdajci skočili iz megle oblaka, zdaj se znova skrili vanj, v pričakovanju gledalcev, ki bi jim naklonili kanček pozornosti. Ko je dekle vzelo harmoniko v roke in je reflektor na široko odprl oči, se je nekaj zganilo. Otožen zvok harmonike je božal stari most, se razlil po Čopovi in Stritarjevi ulici, potipal oba bregova reke, se dvignil proti Ljubljanskemu gradu, ki je napenjal svoja kamnita ušesa, da bi prestregel glasbo. Ljudje so se kot uročni napotili k napetemu platnu, na katero so prižgani reflektorji metal senci glumačev. Njuni telesi sta bili le črni senci, brez obrazov, gibala sta se in pripovedovala zgodbo o naveličanosti, o samoti, o iskanju roke, ki ti lahko odpre konzervo, pa tudi oči, če je treba. Senca stare omare se je prelevila v moža, ki lovi zvezde, senca ženske jih je lovila s ptičjimi krili. Zvezde so se kotalile po zraku, kot žoge. V vrtincu glasbe, črnih plešočih senc in domišljije se je pred ljudmi zapletala in razpletala zgodba – preprosta, vsakdanja, njihova, tako znana in tako nova. Vse, kar se je tako dolgo skrivalo v medlih obrisih obrazov, ki so se kar stopili z veliko meglo, so zdaj uzrli v črno-belih podobah, jasno in brez olupšav. Zadelo jih je v srce. Zadnji zvoki glasbe so izzveneli v temi, senci sta obmirovali in potem se nekaj časa ni

Foto: ThomasHa73

nič zganilo. Gledalci so sanjali z odprtimi očmi, zazrti v meglo, ki je pokrila igralce kot zavesa. Izginili so nepričakovano, tako kot so se prikazali. Nekaj se je spremenilo: kralji ulice so se zravnali ponosno, kot bi nosili kraljevska oblačila, oči so se jim svetile v barvah pozlačene mitre. Hodili so naokoli in blagoslavljali ljudi z nasmehom, prvič so tudi oni lahko kaj delili in dajali drugim, radodarno in brez zadržkov. Uradniki so se prebudili iz nenavadne omotice in so le bolj trdo prijeli svoje poslovne aktovke, kot bi v njih skrivali največjo resnico življenja. Le otroci so obdržali svoj izraz neprestanega čudenja nad svetom in ljudmi. Bog si ga vedi, o čem so sanjali tisto noč utrujeni meščani.

Ljudje so prespali noč kar zunaj, skupaj s kralji ulice. Prebujeni s sončno svetlobo so si mencali oči in se zdravo pretegovali. Prvič po dolgih mesecih megle so do njih segli sončni žarki. Videli so, da je mesto umazano. Lotili so se pospravljanja, a niso vedeli, kam naj z vso kramo, ki se je nabrala in jih je zdaj bodla v oči. Že so jo hoteli vreči v Ljubljano, ko so zagledali sonce, ki se jim je prijazno smehljalo. Meščani so se spraševali, kdo je kriv za vse slabo, kar jih je doletelo. Oni že ne, saj so pridno izpolnjevali ukaze in pohlevno čakali na boljše čase. In so se na koncu domislili: če niso krivi oni, se ve, da so krivi tisti, ki so jim ukaze naložili! Kako so se jim razsvetlili obrazi, kako urno so začeli pogledovati naokoli! Kralji ulice so prebledeli, saj je nekdo zavpil: »Na vislice z njimi!« »Na vislice!« so jim pritrjevali drugi in začel se je nori tek. Tokrat so bili tarče gospodarji, čislana srenja, ki jo je ljudstvo poimenovalo kralji megle in se spomnilo starega običaja obešanja pekov nad Ljubljano. Tako so jim, z nogami navzgor, dodobra izprašili vest, ki se je umazala zaradi nepošteno odmerjenih meric moke. Začel se je neusmiljen lov na bankirje, borznike, prekupečevalce in hujškače: po Prešernovem trgu je mrgolelo tekajočih teles, ki bi jim ne prisodilo toliko moči in igrive gibčnosti – polži so se prelevili v jastrebe in lov se je začel. Kako malo je treba, le žarek sončne svetlobe, da bi zagledali svet v jasni luči! Kot bi mignil, so z mostov viseli za noge obešeni krivci megle, a še tedaj so v rokah tiščali svoje črne aktovke. Šušarski most, Tromostovje, Mesarski most, Zmajski most in vseh drugih enajst ljubljanskih mostov je dobilo svojo žrtev. Najpomembnejšega med njimi, Plečnikovo Tromostovje, so krasili trije najbolj izprijeni kaznjenci, ki so noč poprej veljali za najbolj čislane možje. Sonce se je začudilo nad tolikšno vnemo meščanov, a je bilo raje tiho. Vse je zabeležilo s svojim fotografskim aparatom in se odpeljalo proti morju, dokler se nove navade in običaji v mestu ne ustalijo.

Meščani so tako ocedili mesto, da ga ni bilo mogoče prepoznati, kralji megle pa so se čez noč prelevili v netopirje in odleteli. Še preden so se zares poslovili, so s strašnim krikom krvosov

presekali noč: »Še se bomo vrnili, ko se boste spametovali!« (No, ja, človek nikoli ne more vedeti, kdaj se lahko naveliča dobrega in se mu stoži po slabemu.) Od tega dne dalje so kralji ulice skrbeli za čistočo in lep videz mestnih ulic, ljudje so jih spoštovali in jim prijazno odzdravljali: »Dober dan!«, »Kako ste kaj?«. Namreč, čiste ulice in očiščeni pogledi na svet so med ljudi vrnili tudi nekaj olike in iskrene prijaznosti, brez česar je težko živeti. Nedaleč od slovitega Prešernovega spomenika pa so

meščani postavili majhen oder s tremi kipci uličnih glumačev, ki jih bodo spominjali na dan, ko se je mesto zbudilo. Glasba in luč sta postala simbola prebujenega mesta. Meglice, ki so se še kdaj ob svežih jutrih nabrale nad Ljubljano, so se hitro razkropile in izginile v mestnih kleteh, kjer so se skrivali netopirji in sanjali svoje zlate čase. Naj se nikdar ne vrnejo.

Mimi Šegina

OECD: DLJE NAJ DELAJO IN VARČUJEJO ZA STAROST

Nedavno poročilo OECD o potrebi po preoblikovanju pokojninskega sistema v Sloveniji se začne razmeroma spodbudno. Povprečni razpoložljivi dohodek posameznikov, starejših od 65 let, je v Sloveniji nekoliko nad povprečjem OECD, dohodkovna neenakost v starosti pa je precej manjša kot v večini držav OECD. Nadaljuje z značilno retoriko, ki so jo kritični gerontologi poimenovali kot alarmantno. Daljše življenje in zelo nizka rodnost bosta skupaj z ohlapnimi pogoji za upravičenost do pokojnin in nizkimi stopnjami zaposlenosti starejših delavcev povzročila največje povečanje izdatkov za pokojnine kot deleža BDP v EU. Predlaga vrsto ukrepov, med katerimi prevladujejo neoliberalne ideje, na katere opozarja in jih navaja spodaj.

– Podaljševanje delovne dobe, ki ga predlaga OECD, lahko v prvi vrsti služi kot mehanizem zagotavljanja armade iskalcev zaposlitve. Gre za neoliberalno formulo, po kateri je treba delavce prisiliti, naj ostajajo na delu do poznejše starosti, a ker zadostnega števila delovnih mest ni pričakovati, gre v bistvu le za zagotavljanje velike rezervne armade brezposelnih, ki bo pomagala znižati plače, oslabilo moč organiziranega dela in poslabšala delovne razmere. Njen cilj je ustvarjanje dereguliranih gospodarstev, v katerih so delavci prisiljeni sprejeti katero koli delo, s kakršno koli plačo in pod katerimi koli pogoji. Edina pravica, ki je v kapitalistični ekonomiji last posameznika, je, kot trdijo, pravica do zasebne lastnine in možnost, da prodajajo svoje delo po tržni ceni, ne glede na starost, spol, etnično pripadnost, zdravstveno stanje in tako naprej.

– Z izjemo redkih svobodnih poklicev z razmeroma veliko mero avtonomije se velik del ljudi ne odloča za podaljševanje delovne dobe, ker bi jih to izpopolnjevalo, ampak ker so pokojnine prenizke. Če je delo tudi v poznih letih resnično pomembno za telesno in duševno dobro počutje starejših, o čemer nas vlade prepričujejo, bi jim morali s pomočjo pozitivne diskriminacije (najbolj radikalni avtorji omenjajo celo starostne kvote), zaposlovanja in ohranjanja njihovega delovnega mesta podeliti poseben status. (Takšna politika bi se morda spopadla z razmisleki o medgeneracijski pravičnosti in prilila olje na ogenj obtožbam, da so vlade preveč velikodušne do starih. Neodgovorjeno pa ostaja ključno vprašanje: Je treba zaščititi suboptimalno produkcijo, kar pomeni upravičiti pozitivno diskriminacijo?)

– Ne glede na deterministično demografsko-empirično retoriko OECD, s katero se legitimira omejevanje pravic iz naslova p okojnin in njihovo nižanje, ki sta predvidljivi posledici upoštevanja vseživljenjskega zaslužka namesto najboljših 24 let, je položaj upokojencev nedvoumno rezultat politične odločitve, koliko državnega denarja smo pripravljeni razporediti med tiste, ki so izpolnili upokojitvene pogoje. Upokojenci so ekonomsko

najranljivejša skupina v sodobnih družbah, saj je njihova zmožnost, da se povzpnejo iz revščine, dejansko zelo omejena. Čeprav so v medijih vse pogostejše podobe uspešnih, zdravih, bogatih in v mnogih pogledih privilegiranih starih, potrošniško bogata postmoderna starost velja le za elito premožnih upokojencev – morda za zgornjih pet do 15 odstotkov.

– Alarmantni ton poročila OECD priliva na ogenj medgeneracijskega konflikta. Oživljeni strahovi glede medgeneracijske nepravičnosti, ki so se prvič izrazili v 80. in so valili krivdo na generacijo blaginje, so tudi v tem poročilu uporabljeni za upravičevanje neoliberalne politične strategije podaljševanja starosti za upravičenost do pokojnine, zaradi česar morajo ljudje dlje ostajati na delu in s tem večati ponudbo delovne sile, kar posredno odpira možnosti omejevanja solidarnostnih načel, na katerih temelji sedanja država blaginje.

– Priporočilo OECD ne obravnava vsega, kar bi bilo po našem mnenju, še najmanj pa se loteva v Sloveniji izjemno nizko obdavčenega kapitala in špekulativnih finančnih transakcij, namesto tega pa spodbuja zasebne varčevalne sheme za starost, s čimer odgovornost za blaginjo v starosti prelaga na posameznika.

Priporočila OECD bi lahko umestili med vse pogostejše poskuse redefiniranja starosti, ki naj ne bi bila več tako zaščiteno življenjsko obdobje, kot je bila v drugi polovici 20. stoletja, saj ji po prepričanju zagovornikov prostega trga tako privilegiranega statusa, ki ji ga zagotavlja socialna država, ni več mogoče upravičiti. Stare ljudi je torej treba siliti v delo do višje starosti (če so ali niso na voljo delovna mesta zanje) ali naj postanejo enakopravni tekmeči v povečani rezervni armadi nezaposlenih delavcev. Za upravičevanje teh zamisli navajajo, da je gospodarska rast mogoča le z večjo ponudbo delovne sile in s surovim demografskim determinizmom, ki prikazuje stare kot glavno fiskalno breme.

Povsem verjetno je, da se bo upokojitvena starost za državne pokojnine v Sloveniji in Evropi za moške in ženske do sredine stoletja zvišala na 70 let – in morda, če bo organizirano nasprotovanje temu šibko, že v 30. letih. V zagovor temu bo trditev, da fiskalni in demografski pritiski zahtevajo, da ljudje delajo najmanj pet let več kot zdaj. Ključno vprašanje, na katerega uradna poročila, kot je ta, ki ga imamo zdaj pred sabo, ne odgovarjajo ali si ga niti ne zastavljajo, je, koliko delovnih mest bo na voljo, od kod se bodo pojavila in kakšne ovire stojijo na poti pomembnega podaljševanja delovne dobe. Zagovorniki višje upokojitvene starosti o teh vprašanjih trdovratno molčijo.

Otto in Tomaž Gerdina,
OPRO, zavod za aplikativne študije

Kraljevi recenzor:

KREATORIJ DIC: JE ZIMA V KRILU POLETJA

Kar težko nalogo so si zadale Vešče (4 dekleta), torej uprizoriti Frančičevo monodramo v pravo gledališko predstavo. Tehnično kar ogromen zalogaj, ki pa so ga odlično izpeljale. Izpeljanka gledališko-plesne predstave je delovala tako prepričljivo, da sem ji z veseljem sledil. Glasba v predstavi (Kraftwerk, VIS Idoli) je bila zadetek v sredo tarče. Iskanje, ko gledalec ne ve, ali igra ena oseba, dve ali tri različne karakterne persone. Ali pa imajo vse skupni imenovalc. Odgovor na to naj si da vsak gledalec posebej. Igralke so se prepletale tako popolno, da je bilo že kar preveč v redu. Ponavljam, da ni bilo lahko izpeljati te predstave kar tako. Čeprav me je morda malo zmotilo, ko nisem dojel, ali gre za problematiko osebe, ki ne najde sama sebe in svojega prostora pod soncem, ali pa je ta oseba žrtev moške mačističnosti. Vsaj jaz odgovora še zdaj ne vem. Je pa res, da sem prišel do zaključka, da če je za trpljenje ženske kriv le moški, potem smo moški prasci. Upam, da bodo ponovite predstave tako obiskane, kot je bila premiera, kajti s to predstavo si zaslužijo le odlike.

Taubi

Monodrama: Franjo Frančič. Režija: Barbara Jozelj.
Igralke: Špela Blatnik, Katja Špindler, Larissa Braatz.

RAZSTAVA NA ŠENTU: MARIJAN ČERNIGOJ

Od časa do časa moramo pomočiti svoje prste v barvo, včasih moramo odpreti knjigo, tu in tam se sprehoditi med visokimi hišami ali med kupom balasta poiskati dober film – pa ne zato, da bi bili kulturni, ampak da zadostimo svoji duši.

Človek je po naravi ljubitelj lepega in dobrega. Rad ima lepo in ustvarja lepo z vsem, kar premore. Včasih je to njegov glas, včasih z vso silo svoje zavesti slika, zida, poustvarja življenje v svoje udobje in za zadovoljitev svojega jaza. Srečen je, kadar ustvarja – od otročička do sivolasega starca.

Temu učeni ljudje pravijo kultura, ki nas spremlja vse od altamirskih jam do dandanašnjih vrhunskih izdelkov in umetnin. Tudi na Šentu smo si svoje prostore prav posebej lepo uredili. Vsak mesec v naši dnevni sobi razstavljajo ljubiteljski slikarji, kar nas spodbuja k večji ustvarjalnosti in nam je nasploh lepše. Povezali smo se s sorodnim društvom Kralji ulice, in ti so nam pomagali pri novi razstavi Marijana Černigoja.

Otvoritev se je pokrila s praznovanjem slovenskega kulturnega praznika. V počastitev smo pripravili kratek recital Prešernovih pesmi. Prešernova poezija je sinonim vrhunskosti. Pravimo, da je to tisti dan, ko se s ponosom ozremo po slovenski ustvarjalnosti. Bogat nabor naših umetniških biserov nas navdaja s ponosom. So ambasador slovenske identitete. Kako pa je z nami, ljudmi s težavami v duševnem zdravju? Ponavadi ta dan uživamo v prostem dnevu. Premalo se zavedamo, da je prav umetnost tista, ki dela naše življenje znosnejše, in z njo se lahko dokažemo tudi v svetu nestigmatiziranih ljudi. Na ta dan naj bi bili vsi ponosni člani tega občestva sklenjeni pod okriljem bogov umetnosti. In mi smo bili. Imeli smo lepo prireditev in uživali v Marijanovih slikah, ki jih bomo občudovali še cel mesec.

Marijan Černigoj

Nekaj drobtinic o Černigojevem ustvarjanju nam je zaupala Laura Ličer, ki je tudi sama slikarka in njegova dolgoletna prijateljica. Povedala je, da je Marijan doma iz Primorske in da že dolga leta ustvarja in živi v Ljubljani. Na Društvu Kralji ulice je bil Marijan mnogo let udeleženec likovnih delavnic, kar nekaj del je nastalo tam. Svoja dela rad razstavlja. V Šentu je tokrat razstavil svoja dela v akrilu, sedaj odtisnjena na plošče. Prav čarobna so in so požela veliko občudovanja.

Vabljeni, da si ogledate razstavo in se podružite z nami, nekoliko posebnimi ljudmi, a vedite, smo gostoljubni in prijazni.

Lidija Maričič

14. SLOVENSKI BIENALE ILUSTRACIJE

V Cankarjevem domu poteka že 14. SBI, kjer se splošni javnosti predstavlja izbrana ilustratorska produkcija. Med 126 deli je letošnja žirija izbrala 81 del (največ do sedaj!), in tudi nagrad je bilo podeljenih največ – kar 14.

Nagrado Hinka Smrekarja za življenjsko delo je prejel Daniel Demšar. Žirijo je navdušil s svojo inovativnostjo, neprestanim tehničnim raziskovanjem in ne nazadnje z lahkotnostjo, s katero uspešno prehaja iz slikarstva v ilustracijo in obratno. Nagrado Hinka Smrekarja (lahko bi rekli kar glavno nagrado) pa je prejela legendarna Lila Prap za ilustracije v avtorski slikanici *Ptiči?!.* Če je Demšarjev opus raznolik, pa manira Lile Prap vedno ostaja prepoznavna: ploskoviti slog in poenostavljeni, a blazno prikupni liki, ki nas nagovarjajo in spravljajo v smeh. Posebno pohvalo je prejela Huiqin Wang za ilustracije *Mala Alma na veliki poti.* Na Kitajskem rojena umetnica se je na bienalu ilustracije že večkrat predstavila, tokrat pa se je v svoji značilni tehniki lotila zgodbe popotnice in pisateljice Alme M. Karlin. Wang pri svojem delu namreč vedno slika na kitajski papir, izdelan iz posebne vrste trave, na katerem popravki niso možni. Slikanje/ilustriranje in priprava

materialov se torej spremenita v neke vrste meditacijo, kjer mora biti umetnik ves čas osredotočen, hkrati pa mora v mislih že imeti podobo končnega izdelka. Pozoren obiskovalec bo opazil, da je Wang v ilustracijo vkomponirala nekatere Almine akvarele. Alma je namreč ves čas svojega potovanja dokumentirala – slikala rastlinje, ki ga je videla na poti. Slovenska ilustracija je izredno kakovostna in raznovrstna, saj je na razstavi mogoče videti ilustracije za otroško, strokovno in poljudno-znanstveno literaturo, pa tudi za pesmi, koledarje, vice (odlični Črtomir Frelih!), ter politično obarvano ilustracijo (tudi karikature). Preseneča izbira tehnik: vse od tradicionalnih mešanih tehnik do barvnih svinčnikov in digitalne ilustracije. *Fil rouge* je torej ravno raznolikost, in ta nam pokaže, da se Slovenci brez problema kosamo s sodobno svetovno ilustratorsko produkcijo.

Razstava je nastala v sodelovanju Cankarjevega doma in Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov in bo na ogled do predvidoma 31. marca 2022.

Kaja Rožman

027
KRALJI
ULICE

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE: KOKOŠJI ROD, 29. 1.

Predstava je sicer namenjena vsem ljudem od 9. do 99. leta starosti, pa vseeno mislim, da je bolj razumljiva tistim nekje vmes. Če se spremlja poglobljeno in med vrsticami seveda. Pa če se ve, da je Slovenija kokoš, kura, putka, piščanček. In če se razume, da se tudi v Sloveniji človek bori kot kokoš v kurniku. Torej, če pogledamo to našo lepo deželo na sončni strani Alp, se razlike od kurnika do kurnika večajo, ker isti trop živali govori drugače razumljiv jezik. Dobra predstava, ki jo vsak pač razume po svoje, in prav se mi zdi tako. Zato me zelo zanima, kako so jo videli drugi. Tistim, ki je še niso, pa toplo priporočam ogled. Je vredno prikokodakati v Šentjakobsko gledališče in si ogledati to izredno dobro uprizorjeno predstavo.

Taubi

Foto: arhiv Šentjakobskega gledališča, Lenart Zore

SNG DRAMA LJUBLJANA: PARTY

26. januarja je na velikem odru SNG Drama Ljubljana prvič prišlo do slovenske upodobitve celovečernega filma *Party*, komične drame, ki jo je napisala britanska scenaristka in režiserka Sally Potter, za režijo slovenske uprizoritve pa je poskrbel Ivica Buljan.

Dramska igra gledalcem in gledalkam postreže s pestrimi in razburljivimi prizori, ki spominjajo na utečene življenjske situacije družinskih in prijateljskih razmerij. V medosebnih interakcijah ne manjka vzdigovanja prahu zaradi bagatelnih zadev. Postopno razgaljanje celotne zgodbe dramskemu delu daje razburljivo osnovo, do katere največkrat pride zaradi skrivnostnih večstranskih zaljubljenosti med različnimi nastopajočimi. Olje na ogenj prilivajo še osebne lastnosti, prepričanja in zgodovinska ozadja posameznih

likov, ki opravljajo drug drugega. Vse je še toliko bolj razburljivo zaradi nenadnih in nenehnih preobratov v ljubezenskih in sorodstvenih razmerjih med upodobljenimi figurami. Konstantno raznolika in topla barva osvetljave in kostumografije očarata, prav tako intenzivna odrska igra in živahno dogajanje.

Igralski zbor v sestavi Zvezdana Mlakar, Marko Mandič, Nataša Barbara Gračner, Timon Štrubej, Igor Samobor, Saša Pavlin Stošič in Polona Juh je svoje delo opravi izvrstno. Film *Party* je na Berlinu 2017 prejel nagrado nemških filmskih kritikov, isto jesen je bil predvajan tudi na slovenskem festivalu Liffe.

Janko Tutifruti

REZERVAT: DNEVNIK OBSOJENCA 0-118/2015

Ta dnevnik je resnična zgodba življenja v ZPKZ Ljubljana, Povšetova ul. 5. Pisati sem ga začel 26. 4. 2015. Naj vam bo v veselje brati ga in naj vam nekaj da, kaj koristnega. Glede na to, da se najde v njem tudi kaj nepojasnjene, čudnega, nedorečenega, naj vas ne bo sram. Vprašajte. Moj elektronski naslov vam je vedno na razpolago: taubi66@gmail.com.

Sreda, 1. 7.

Minil je eden popolnejših dni v rezervatu. Najprej je bil zjutraj tu končno frizer, ki mi je pobril stranici glave, potem pa je v sobi dokončal delo še Novi z žiletke. Zdaj sem končno spet dobri stari *andijanc*. Z lepim čopom po sredini glave. Nekaj ur kasneje pride paznik in me vpraša, če grem na domsko skupnost. Zakaj ravno jaz od petih v sobi? Kaj se dogaja? Gledal sem njegovo faco, in če bi študiral psihologijo osebnosti, bi tu notri zlahka doktoriral. Vsako mimiko obraza, vsak dih, vsako besedo analiziram do potankosti. Vse to obrnem petkrat, desetkrat, da pridem do odgovora, pa še vedno nisem zadovoljen. Seveda sem odšel, da vidim ta cirkus. Čreda pedagogov, direktor, socialni delavec, načelnik in nas deset njihovih gostov. Bil sem popolnoma tiho. Namesto da bi se pogovarjali kaj konstruktivnega, so bile le pritožbe na to, da dobijo vsak dan delavci čaj za malico in da mrežica za namizni tenis ni v redu. So si jih res tako podredili, da razpravljajo le še o abotnih stvareh?

No, po tej konferenci je stopil k meni moj pedagog z eno samo prošnjo – naj zavrnem raport izpred enega tedna. »Prosim, če mi omogočite klicati številko 090 4444, da si lahko najdem ženo.« Zakaj bi to preklical? Ker bodo o tem mojem raportu razpravljali na kolegiju zaposlenih, in kaj si bodo mislili? In kaj naj si mislijo? Mar nisem človek kot drugi in imam tudi jaz svoje potrebe – vseeno, če so seksualne. Mar ne vedo, da stene vsake sobe krasijo slike golih deklet? Ko sem se vrnil v sobo, sem napisal nov raport: »Dajte mi delo, predno totalno zblaznim v tej blaznici.« In še drugega, da sem pripravljen odigrati svojo monodramo v tem rezervatu. Tako je tudi ta dan mimo in zdaj se pripravim na obdobje dolgčasa.

Četrtek, 2. 7.

Še en dosti buren dan – pa nisem čisto nič kriv. Toda popizditis je prišel do maksimuma. Najprej pride zjutraj paznik in napove Duleto, da naj se pripravi za zdravniški pregled za delo. Tip je komaj prišel v rezervat in ima že vse urejeno, jaz pa sem tu več kot dva meseca in nič. Kot bi me kdo ustrelil.

Foto: 3005398

Nato pride socialni delavec pome, češ da imam obisk – Goran (KU). Čim me je pripeljal v pisarno, sem pred njim Goranu povedal, da imam že poln kurac teh kravatarjev, ki me jebejo v glavo. Socialni delavec je bil tiho kot debil. Potem naju je pustil sama. Eno uro sem potreboval, da sem mu razložil, kakšno sranje se tu dogaja. Potem pa nazaj v svojo sobo. Z Novim sva sedela za mizo in pila kavo, ko pride v sobo nek tip, ki ga še nisva videla. Tetoviran in faca kriminalca. Ampak s ključmi, s katerimi je odklenil sobo. Kaj se dogaja? Iskal je mene in me odpeljal v dvorano, kjer se mi je predstavil – specialni pedagog. Jebemti. Hitro mi je bilo jasno, da se z njim lahko odprto in jasno pogovarjam; in sem se. Presenetil me je s tem, da mi je povedal, da je odgovoren za samomorilce in da so ga klicali in opozorili name. Kar smeja se mi je – čistilec za sranje, ki ga drugi naredijo in se potem v tem smradu izgubijo. Tega ne morem verjeti. Ne bom dajal zadovoljstva samohvale kretenom, ki odločajo o mojem življenju. Od zdaj naprej niti telefona niti obiskov – dovolj sem sam sebi. Drugi pa ... Že Goran mi je rekel, da me zunaj čaka ogromno ljudi. Kaj pa je to, zunaj? Kje je to?

Tu so mi možgane sprali in me priklenili – no, vsaj poskušajo. Poznam jih, ki znajo očitati za stvari, ki naj bi jih naredili v dobro drugemu človeku, pa čeprav je to njihova obveznost. Ne! Meni ne boste. Samomorilnost? Briga me, če umrem čez minuto ali pa čez sto let. Enkrat je treba stegniti noge, ne?!

Taubi

SPREJEMNA SOBA ŠT. 45, 2. DEL

Spoštovani kralji in kraljice ulice!

Najprej naj se predstavim in povem, da mi je ime N. Viktor. Poznam vaš mesečni časopis in tudi poznam vaše delo, ki ga zelo cenim. Vaše delo, ki pomaga ljudem v raznih stiskah, občudujem in vam v tem času po novoletnih praznikih želim še naprej veliko uspeha in zadovoljstva. Želim vam tudi veliko osebne sreče in zdravja. Znanec z ulice, ki sem ga srečal v priporu na Povšetovi 5 v Ljubljani, mi je predlagal, naj se obrnem na vas in naj vam ponudim nekaj svojega pisanja v vpogled, saj je to dober način, da svoje pisanje delim s širšim občinstvom. Če se seveda odločite, da odlomke mojih

zapisov tudi objavite. Ne bom dolgovezil. Lepo vas pozdravljam, obenem pa upam, da mi pošljete izvod svojega časopisa z objavljenim odlomkom iz moje trilogije. Zelo vam bom hvaležen.

3.

Najin naslednji gost v sprejemni sobi št. 45 je Vlade. Ponudila sva mu kavo in hrano, ki jo je jedel še z večjim veseljem kakor Mirko. Pravi, da je hrana v priporu obupna. Tudi on je odvisnik od nedovoljenih drog in kot nadomestek jemlje Buprenorfin. To je novejši nadomestek za heroin in se močno prime receptorjev,

na katere se veže heroin, tako da »zadevanje« s heroinom ni več učinkovito – se ne čuti. Buprenorfin je alkaloid in je za tiste, ki niso odvisniki in vajeni drog, nevaren, tako kot metadon. Imel naj bi manj stranskih učinkov. Vlade je povedal, da kljub temu da jemlje Buprenorfin, želja po zadevanju ne izgine in jemlje poleg tega še uspavala, ki jih kombinira z alkoholom. Ta kombinacija mu daje podoben občutek, kakor ga je doživljal, ko je jemal heroin. Ker je horse na ulici zelo slabe kakovosti, počnejo tudi drugi odvisniki podobno kakor on. Vlada so prijeli, ker je med obiskom neke bolnišnice iz nje odnesel žensko torbico. V torbi je bil dragocen prstan in hitro so ga prijeli, saj je bil Vlade od vseh uspaval in alkohola počasen kakor polž. Sam se dogodka ne spomni, kar je za tovrstno zlorabo zdravil običajno, in je moral policista, ko se je zbudil v zaporniški celici mošćanske policije, vprašati, zaradi česa je priprt. Zdaj ima to tudi v pisni obliki, ker mu je preiskovalna sodnica odredila enomesečni pripor. Tega mu bodo do sojenja po potrebi podaljševali in ga zadrževali za zapahi zaradi ponovitvene nevarnosti. Najedel se je in spil kavo in nato ga je paznik spustil pod tuš, in še vedno je počasen kot polž. Tisti, ki so poslušali gramofonske plošče, razumejo, če povem, da je govoril tako, kakor bi mini singel ploščo vrtel na 33 obratih.

Vlade mi je bolj pripovedoval, kakor pa spraševal: »Veš, da mi neka ženska sledi?« Nič hudega, sem odgovoril: »Meni bi bilo to všeč.« In sem bil v dvomih, da je res to, kar govori, a sem kljub temu nadaljeval: »Zakaj je nisi nekje počakal in izprašal?« Nato je postala njegova zgodba o ženski, ki mu sledi, še bolj bizarna. »Saj je sploh ne poznam in ne vem, kako je videti.« To me je presenetilo, saj ne more biti mogoče, da veš, da ti neka ženska sledi, a ne veš, kako je videti. Eastona ni bilo v sobi in žal mi je bilo, da ga ne sliši. »Kako potem veš, da ti neka ženska sledi?« sem ga vprašal. »Saj sploh ne bi vedel, da mi sledi, če

mi tega ne bi povedali znanci,« je nadaljeval Vlade. »Kaj?!« sem začudeno vzkliknil in nisem čakal na to, da bo še kakšno povedal: »Kdo ti je to natvezil? Jim verjameš?« Trdil je, da mu je več znancev to povedalo, in jaz sem si mislil, da imam pred seboj pravi primer bolnika, ki ni nadležen, le trapast je. Potrdil je, da je trapast, ko je nadaljeval, da je ženska, ki mu sledi, psihiatrinja, in mi je povedal tudi njeno ime. Na tej točki sem se začel smejati in bil prepričan, da se je Vlade pošalil z menoj. Ime in priimek psihiatrinje, ki mi ga je povedal, je enak imenu in priimku zavodske psihiatrinje, ki prihaja vsak torek. Urejeno črno laso gospo zdaj že bolje poznam. Če imam priložnost, se malce pošalim z njo, ker je videti, da ima dober smisel za humor in zna biti zabavna. Ona malce zavija z očmi, ker so moje šale zelo neposredne in kakor ona pravi, ne spadajo v ordinacijo. Branim se z besedami, da sem na Povšetovi 5 in da so družbene norme tu drugačne. Tudi pri njej sem ugotovil, da je šok dober način za preboj odnosa med dvema osebama. S tem zagotavljam, da je šok, ki ga imam jaz v mislih, čisto nedolžna reč. Najini kratki pogovori niso nikamor vodili in sem se odločil, da jo malce pretresem s kakšno izjavo. Preveč je bila oddaljena in sem imel občutek, da se mi ne posveča dovolj. Počutil sem se kakor še en tabletoman, čeprav mi niti poštene tablete za spanje ni želela predpisati, in najini pogovori so bili površinski. To se je spremenilo z mojo odločno in rahlo šokantno izjavo, in od takrat se bolje razumeva. Vsaj z moje strani je občutek tak. Priznam, da mi je psihiatrinja všeč. Zelo mi je všeč, kako izgovarja črko »e«. Je srbskega rodu in govori ekavščino. To se pozna tudi v njeni slovenščini. Poudarja eje, kakor da bi si dajala čas za razmislek. Saj sem že napisal, da sem poznal Beograjkanko, ki je govorila na enak način.

N. Viktor, ZPKZ DOB

ADIJO, MARKO BRECELJ: 1951–2022

Adijo ali raje na svidenje! Hvala za Buldožer, hvala za Cocktail oziroma vso tvojo glasbo in vse tvoje performanse v 50 letih scanja proti vetru. Da si bil to, kar si bil, brez olepšav. Da si bil panker pred pankom, da si to počel že pred letom 1976, da si dal naši glasbi, filmom in literaturi prostor.

Bilo mi je v čast sodelovati s teboj – tudi snemati dokumentarne filme. Verjel si v nas, izgubljene umetnike, boeme, naš delavski razred, ki nismo bili dovolj dobri za etabliano umetnost, bogatune, kaviar socialiste in fensi izbrane alternativce. V bistvu šele zdaj dojemam, da si nam dajal upanje, ko sva se videvala na projektih v nekdanjem MKSMC v Kopru. Spoznala sva se poleti 2009 na Kopergroundu, slučajno, tako kot tvoj in moj stari na srednji tehnični šoli v Sarajevu. Ponosen sem, da sva se poznala, da sva bila prijatelja. Bil si eden največjih, unikat, in to boš ostal. Današnji svet sebičnosti, kiča, nemorale in zla potrebuje Marka Breclja bolj kot kdaj koli prej, zato sta njegova umetnost in sporočilo brezmejno in brezčasna.

Diego Menendes

Foto: Andraž Gombač, YouTube

KOMENTARNICA: 030 323 128

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. OB VSAKRŠNI URI JIH LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 128, NA UREDNISTVO@KRALJIULICE.ORG ALI NA NAŠ FACEBOOK PROFIL. VABLJENI H KOMENTIRANJU!

E-sporočilo, 2021 >> Spoštovani, že dolgo let kupujem in berem vaš časopis Kralji ulice. Njegova vsebina se mi zdi izjemna in tudi izbor besedil, ki jih objavljate, me nikoli ne pusti ravnodušne. Po dolgem času sem se zato odločila, da poskusim svojo srečo in vam tudi sama pošljem skromen prispevek, ki se vam morda dopade. Lep pozdrav in vse dobro. Maša

E-sporočilo, 6. 1. >> Pozdravljeni, večkrat na poti v službo srečam gospode, ki mi prijazno ponudijo vaš časopis. Danes večina ljudi pri sebi nima več fizičnega denarja, si pa resnično želimo donirati. Odločila sem se pisati vam in predlagati, da na časopise recimo natisnete QR-kodo, ki jo poskeniramo in tako doniramo. Ali pa, da ima mogoče vsak gospod svojo QR-kodo, ki jo poskeniramo in plačamo. V upanju na koristnost svojega predloga vas lepo pozdravljam in želim lep preostanek dneva. Iris

E-sporočilo, 20. 1. >> Rada preberem časopis in tudi člani so prijazni. LP Sonja

E-sporočilo, 21. 1. >> Vaš časopis je super in z veseljem ga preberem od prve do zadnje strani. Lep pozdrav

SMS, 23. 1. >> Sem na bolniški in berem junijsko izdajo 2021. Časopis redno kupujem, nalagam na kupček, a sem malo v zamudi z branjem. Zapis *Življenje kot brusni kamen*, ki ga je napisala Vrtnica, me je pustil brez diha. Ganjena, da nekdo take grozote preživi kot otrok in se pobere; zgrožena, da se otrokom take stvari sploh dogajajo. Moj globoki poklon in vse dobro v življenju, Vrtnica, naj ti bodo vsa nadaljnja leta lepša in srečnejša. V isti številki je tudi zapis *Beli zajci z rdečimi očmi* – kako sem se na glas krohotala. Kralji ulice, res izvrstno branje od prve do zadnje strani, bravo vsi! Saša

SMS, 3. 2. >> Pozdravljeni, vaš časopis je eden boljših. Člankom Tereze Vuk se vedno nasmejim, saj so neposredni, večinoma tudi brutalno realni. Moti pa me, da se nekateri bralci pritožujejo nad kletvicami. Tereza ima tak stil pisanja, ki je nekaterim všeč, drugim pač ne. Če vas motijo kletvice, članek preskočite. Nam, ki uživamo v njenih kolumnah, pa to dovolite. Tereza, kar tako naprej. Mene vedno spravite v dobro voljo. Potem pa nosim časopis s sabo še v službo, da se tam s sodelavci skupaj do solz nasmejimo. Lep pozdrav. Tanja

KRAVŽLJANJE MOŽGANOV

KRALJEVSKI ŠAHOVSKI PROBLEM

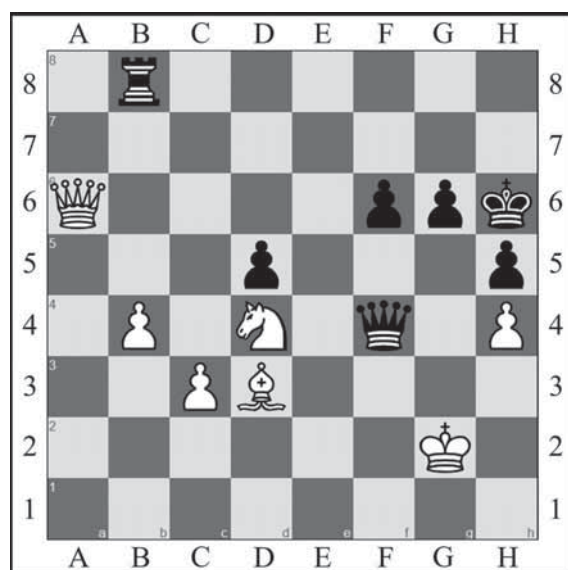
Iz igre Magnus Carlsen – Maxime Vachier-Lagrave, Cap D'Agde, Francija, 2006.

Poiščite najboljši potek igre. Na vrsti je beli. Po četrti potezi črni preda igro.

Standardni algebrski šahovski zapis:

pijon/kmet – brez oznake, S – skakač, L – lovec, T – trdnjava, D – dama, K – kralj, x – jemanje figure, + – šah, ++ – mat, O-O – mala rokada, O-O-O – velika rokada, = – remi/ponudba remija, e. p. – en passant (kmetovo jemanje mimogrede).

Jean Nikolič

REŠITEV JE OBJAVLJENA NA STRANI 34.

		7			8	9	6	3
	6							
		8		1		4		5
			6					4
2	3	9		4		5	8	6
7			5		9			
6		1		9		8		
							5	
8	5	4	2			6		

Sestavil: Jože Petelin

MILOŠEV FOTO KOTIČEK: FOTKE BREZ NASLOVA

Foto: Miloš Stojić

Foto: Miloš Stojić

Foto: Miloš Stojić

Preteklost prihaja

Foto: Miloš Stojić

Foto: Miloš Stojić

Foto: Miloš Stojić

MOJ FOTR

032
KRALJI
ULICE

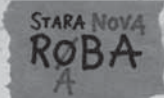
Kadar srečam svojega očeta, je zmerom tako tih in resnoben. Kot bi ga obdajala nekakšna nezemeljska žalost. Nikoli ne pove, zakaj je tako, jaz pa tudi ne vprašam. Čeprav je spet tu, pred mano, tako da se ga lahko dotaknem, in torej očitno živ, je hkrati tako zelo zelo – mrtev. Kasneje, ko ga ni več, me še dolgo mučijo vprašanja. Zakaj? Zakaj nikoli nič ne vpraša, ne komentira? Zakaj se ničesar ne razveseli? Zakaj tako redki trenutki, ki so nama še na voljo, niso namenjeni sreči, ker sva spet skupaj, in živahnim debatam o vsem, kar se je spremenilo, o vsem, kar je šlo dobro in kar je šlo v tri krasne? Kaj je vendar tako zelo narobe, da ni na njegovem obrazu nikdar niti sledu nasmeha? Samo resnoba in molk. V časih, ki nama jih je bilo dano preživeti skupaj, je bil veseljak in neskončna zakladnica humorja. Takšnega očeta rabim. Ali pa nobenega! Zadnja leta se vrača le še poredko. Kot bi sam ugotovil, da se takšnih srečanj niti malo ne veselim, da mi predstavljajo zgolj muko.

Foto: SK

Enkrat kmalu bo mogoče prišel še zadnjič in ne vem, če je tako najboljše. Moj fotr.

Samar Kandić

www.robaraba.si

POSREDOVALNICA RABLJENIH PREDMETOV

**“STVARI, KI SO VAM ODVEČ,
AL JIH MATE PREVEČ,
NISO POŠKODOVANE
IN JIH JE ŠKODA ZAVREČ,
LAHKO PRIPELJETE K NAM.”**

Info:

Zadruga Stara roba, nova raba
Poljanska c. 14, Ljubljana, 059 010 075
zadruga@robaraba.si

Pohištva ne sprejemamo.

Zadruga je socialno podjetje, ki deluje po principih skupnostne ekonomije. Povezuje odrinjene osebe, ki s ponovno uporabo zavrženih stvari, ustvarjajo nekaj zase, za širšo skupnost in za okolje. Vsak vaš podarjeni predmet in nakup pomenita podporo Zadrugi, ki je namenjena zaposlovanju brezdomnih in ostalih socialno ogroženih oseb.

KUPIMO VSE, KAR JE ZASTONJ, IN PODARIMO NAPREJ PO SIMBOLIČNI CENI!

NEVID(E)NA LUBLANA

Vodniki_ce z brezdomno izkušnjo vam preko pripovedanja zgodb predstavijo večplastnost brezdomstva in svoje izkušnje z ulice.

Pohod poteka v manjših skupinah 3–10 oseb. Traja 1,5–2 ure. Prispevek za turo po osebi znaša 6 € za dijake, študente, upokoјence in nezaposlene ter 8 € za zaposlene. Možne so tudi individualne ture za katero prispevek znaša 15 €.

Pridružite se nam pri odkrivanju drugačne Ljubljane.

ZA PRIJAVO NAM PIŠITE NA:

- TURE@KRALJIULICE.ORG
- **FACEBOOK NEVIDENA LUBLANA**

OGLASNA DESKA

Skočite v PRP trgovinico na Poljansko cesto 14 ali v butik in skladišče v Studenec 41. Tam boste našli lončke za rože, okraske, knjige, slike, igrače, umetnine in starine. Ni, da ni, ker mi kupimo vse, kar je zastoj, in podarimo po simbolični ceni. Lahko nam tudi kaj donirate. Več na www.robaraba.si.

Izšel je drugi slovenski prevod knjige Willa Halla z naslovom Vodnik za opuščanje uporabe psihiatričnih zdravil v skladu z načeli zmanjševanje škode. Zanimajoči jo lahko kupite po ceni 3 € na sedežu društva Pražakova 6 v Ljubljani, ali jo naročite po ceni 5 € po pošti.

Uspešno poučujem angleški jezik.
Gregor: 051 732 740

Društvo Kralji ulice se za donacije v mesecu januarju zahvaljuje:

- pekarni OSEM,
 - slaščičarni ZVEZDA,
 - društvu LAJKA za hrano za pse,
 - fotostudiu FOTO GRAD za pet kupončkov za fotografiranje,
 - ACH Volley Ljubljana za vstopnice,
 - fotostudiu SPOMINI za kupončke za fotografiranje,
 - portalu DOBRODELKO za spalne vreče in sanitetni material ter
 - vsem dobrim ljudem za oblačila, obutev, hrano in denarna nakazila.
- Se priporočamo za naprej.

Sem upokojeni programer. Med drugim sem delal tudi v razvojnem oddelku Iskre Delte. Imam software, natisnjen za UNIX OS. Iščem investitorja, ki bi spravil zadevo v življenje. Kontakt: Robert Žerjav, oxigen.robi@gmail.com.

Podari knjigo in jo prinesi na Kralje. Pražakova 6, 1000 Ljubljana.
Pon.–pet. 8.00–15.00.
Tel.: 059 022 503

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsak četrtek 10.00–10.45 v Športni center Triglav za Bežigradom (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli! (Zaradi epidemije se rekreacija trenutno ne izvaja.)

033
KRALJI
ULICE

Delovanje našega društva lahko podprete tudi tako, da nam namenite 0,5 odstotka dohodnine, ki vam jo država odmeri za preteklo leto. To storite s spodnjim obrazcem, ki ga izpolnite in

pošljete na pristojni urad FURS (v Ljubljani je naslov: Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana). Hvala!

PODATKI O DAVCNEM ZAVEZANCU:

(ime in priimek davčnega zavezanca)

(podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

(poštna številka, ime pošte)

(davčna številka)

(pristojni finančni urad)

STANOVANJSKA POLITIKA JE UMRLA IN Z NJO MOJ (VOLILNI) GLAS!

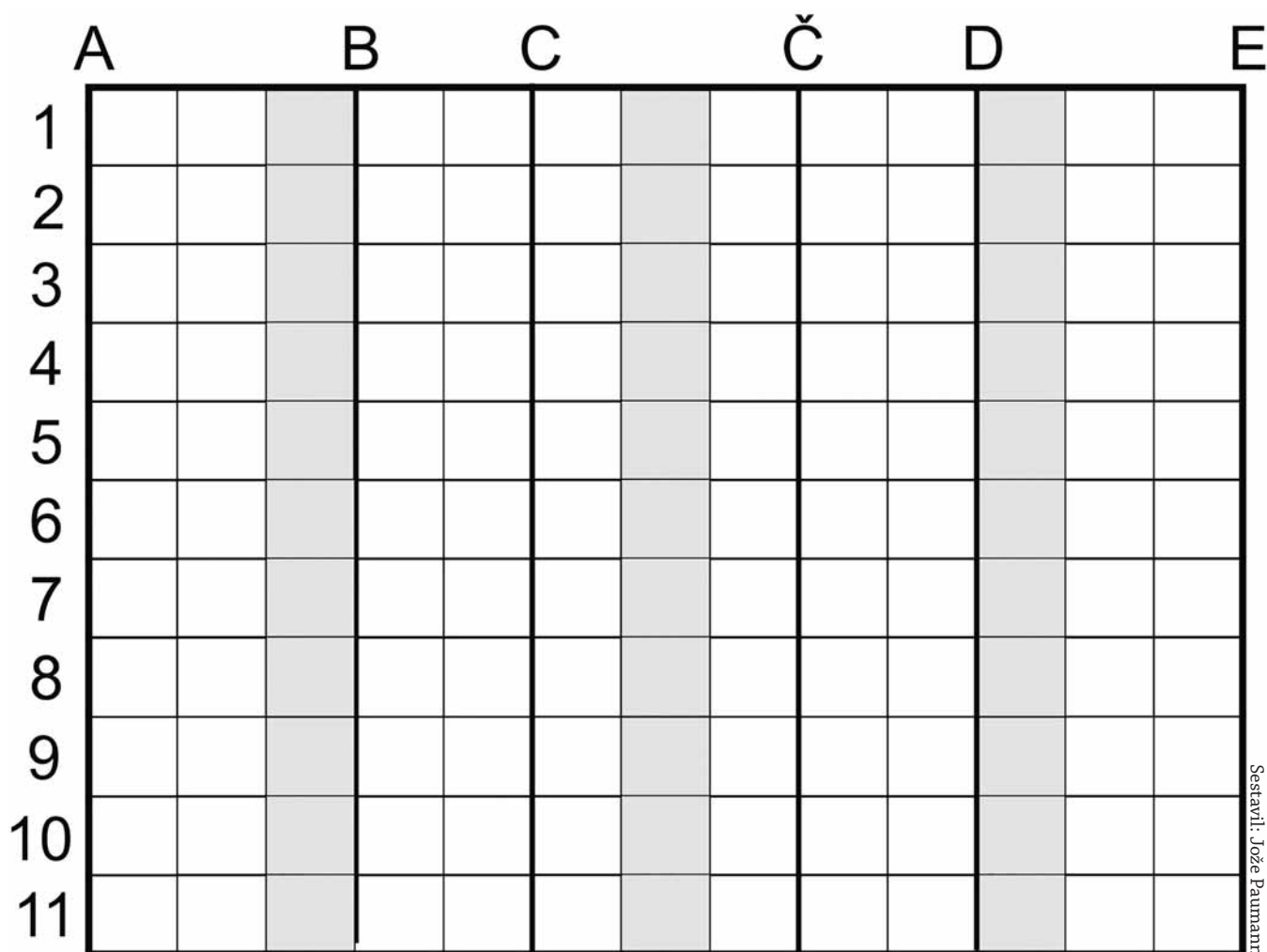
JURIJ KUNAVER

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca								Odstotek (%)
Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice	2	3	9	5	6	0	4	6	1

V/Na _____, dne _____

podpis zavezanca/ke

Sestavi: Jože Pannam

Od A do C: 1: slovenski pevec (Miran); 2: skupina, družina; 3: italijanski filmski producent (Carlo); 4: pristaniško mesto v Slovenskem primorju; 5: neresno obravnavanje česa; 6: listnato drevo z napiljenimi listi in s trdim lesom; 7: naselje v občini Loška dolina; 8: manjšalnica za čepe; 9: nekdanji smučar (Boris); 10: luža; 11: mesto v Boliviji ob jezeru Poopó.

Od B do D: 1: svetnica, ki goduje 25. Januarja; 2: delavka, ki pakira; 3: ime slovenske pevke Kovač; 4: izvleček iz rženih rožičkov; 5: amonijev klorid, brezbarvna, v vodi topljiva sol za čiščenje; 6: priprava, na katero se kaj da, postavi; 7: kdor vodi slavnosti, obrede; 8: snov, ki tvori z bazami soli in reagira kislo; 9: tip drobnih tiskarskih črk; 10: gorovje okrog Panonske kotline, evropsko gorstvo; 11: ščitnik, ki ščiti ušesa pred mrazom.

Od Č do E: 1: gorovje na Krimu; 2: Portugalska glasbena skupina, ki je plasirala Lambado; 3: navigacijska naprava za daljinsko odkrivanje predmetov; 4: podatki, ki se vnašajo v (elektronski) računalnik zaradi obdelave; 5: zvezda v Škorpionu (palindrom: BARKA); 6: najdaljša francoska reka; 7: element, ki nastopa v obliki krhke sive kovine ali nekovinskega rumenega prahu, As; 8: planota na Vipavskem; 9: ime ruske tekmovalke v umetnostnem drsanju Rodnine; 10: buča, glava; 11: kokosova sliva.

Ob pravilni rešitvi boste v označenih stolpcih prebrali japonski pregovor.

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Rešitev šahovske uganke: 1: Sf5+, gxf5; 2: Dxf6+, Kh7; 3: Lxf5+, Kg8; 4: Le6+, črni preda igro.

NAGRADNA KRIŽANKA

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite do konca tekočega meseca na urednistvo@kraljiulice.org ali na naslov Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana in se potegujte za štiri CD ploščke Balade na bledečih tleh, izvajalcev Kvinton & Borut Gombač. Iskrene čestitke nagrajencem in nagrajenkam pravilno rešene januarske nagradne križanke, ki so: Franc Rök iz Gornje Radgone, Janez Benedičič iz Škofje Loke, Kim Sintič iz Novega mesta in Petra Ilijevski iz Rakeka.

PA VAS
IMAM, TIČKI!

CENTRALA, UVODNIK
DRŽI. POTRJUJEM!
NI SPONTANO. TUDI
KLOŠARJI SO
ODŠLI NA VOLIŠČA.

»Vsi glumimo skozi življenje,
tako kot so nas naučili.«

